

وزارت امور اقتصادی و دارایی
سازمان خصوصی سازی
معاونت مطالعات، برنامه ریزی و ارزیابی

**گزارش عملکرد سازمان خصوصی سازی
در سال ۱۳۸۷
با رویکرد مقایسه با عملکرد سالهای گذشته**

اردیبهشت ماه ۱۳۸۸

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
بخش اول: خلاصه عملکرد سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۸۷	۸
۱- عملکرد سازمان خصوصی سازی در واگذاری سهام شرکتهای دولتی و متعلق به دولت	۹
۲- سایر اقدامات	۱۱
پیوست های بخش اول:	۱۴
پیوست شماره ۱: نمودار ارزش واگذاری سهام شرکت های دولتی و متعلق به دولت در سال ۱۳۸۷، براساس روش و شیوه واگذاری	۱۵
پیوست شماره ۲: نمودار سهم ارزش واگذاری سهام شرکت های دولتی و متعلق به دولت در سال ۱۳۸۷، براساس شیوه واگذاری	۱۶
پیوست شماره ۳: جدول ارزش واگذاری سهام شرکتهای دولتی و متعلق به دولت از سال ۱۳۷۰ لغایت سال ۱۳۸۷، براساس روش واگذاری	۱۷
پیوست شماره ۴: نمودار ارزش سهام واگذار شده یا تخصیص یافته از شرکت های دولتی و متعلق به دولت از سال ۱۳۷۰ لغایت سال ۱۳۸۷	۱۸
پیوست شماره ۵: نمودار ارزش واگذاری سهام شرکتهای دولتی و متعلق به دولت از سال ۱۳۸۴ لغایت سال ۱۳۸۷، براساس روش واگذاری	۱۹
پیوست شماره ۶: نمودار تعداد شرکت هایی که بطور کامل یا بخشی از سهام آنها واگذار شده است، عملکرد مقایسه ای ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۸۷	۲۰
پیوست شماره ۷: نمودار تعداد کارکنان و مدیران برخوردار شده از سهام ترجیحی، عملکرد مقایسه ای ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۸۷	۲۱
پیوست شماره ۸: نمودار ارزش سهام ترجیحی واگذار شده به کارکنان و مدیران، عملکرد مقایسه ای ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۸۷	۲۲
پیوست شماره ۹: نمودار ارزش سهام شرکت های دولتی و متعلق به دولت واگذار شده یا تخصیص یافته به طرح توزیع سهام عدالت، بررسی مقایسه ای ۱۳۸۵ لغایت ۱۳۸۷	۲۳
پیوست شماره ۱۰: نمودار سهم ارزش واگذار شده یا تخصیص یافته سهام عدالت به تفکیک مشمولان مراحل اول تا چهارم	۲۴
پیوست شماره ۱۱: نمودار عملکرد شناسایی مشمولان شناسایی شده سهام عدالت به تفکیک مراحل مختلف شناسایی	۲۵
بخش دوم: عملکرد تفصیلی سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۸۷	۲۶
۱- مقدمه	۲۷
۲- عملکرد سازمان خصوصی سازی در راستای واگذاری و تخصیص سهام شرکت های دولتی و متعلق به دولت	۲۹
۱-۲- تعداد و ارزش سهام واگذار شده و تخصیص یافته در سال ۱۳۸۷	۲۹
۲-۲- واگذاری سهام ترجیحی به کارگران، کارکنان و مدیران شرکت ها، در سال ۱۳۸۷	۳۳
۳-۲- واگذاری قطعی سهام به کشاورزان، کارگران و ایثارگران، موضوع باقیمانده وظایف سازمان مالی گسترش مالکیت واحدهای تولیدی سابق، در سال ۱۳۸۷	۳۵
۴-۲- تحقق اهداف درآمدی بودجه سنواتی و عملکرد واگذاری سهام در سال ۱۳۸۷	۳۵
۵-۲- تحقق اهداف واگذاری سهام بابت رد دیون دولت، در سال ۱۳۸۷	۳۸
۳- عملکرد سازمان خصوصی سازی در راستای اجرای طرح توزیع سهام عدالت	۳۹
۱-۳- اقدامات انجام یافته در راستای شناسایی مشمولان طرح توزیع سهام عدالت	۳۹
۱-۱-۳- شناسایی مشمولان مرحله اول طرح توزیع سهام عدالت	۳۹
۲-۱-۳- شناسایی مشمولان مرحله دوم طرح توزیع سهام عدالت	۴۰
۳-۱-۳- شناسایی مشمولان مرحله سوم طرح توزیع سهام عدالت	۴۱

- ۳-۱-۴- شناسایی مضمولان مرحله چهارم طرح توزیع سهام عدالت ۴۱
- ۳-۱-۵- شناسایی مضمولان مراحل پنجم تا سیزدهم ۴۱
- ۳-۲- اقدامات انجام یافته در خصوص آماده‌سازی و واگذاری سهام به مضمولان طرح توزیع سهام عدالت ۴۴
- ۳-۲-۱- واگذاری سهام به مضمولان مرحله اول ۴۴
- ۳-۲-۲- واگذاری سهام به مضمولان مرحله دوم تا سیزدهم ۴۵
- ۳-۳- توزیع سود سهام میان مضمولان طرح توزیع سهام عدالت ۴۷
- ۴- سایر اقدامات ۴۹
- ۴-۱- اقدامات انجام یافته در راستای تدوین مقررات اجرایی قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی ۴۹
- ۴-۲- نظارت و ارزیابی پس از واگذاری ۵۰
- ۴-۲-۱- نظارت بر حسن عملکرد شرکت‌ها پس از واگذاری و اعطای تخفیفات به خریداران موفق در اداره امور شرکت‌های واگذار شده، در سال ۱۳۸۷ ۵۰
- ۴-۲-۲- انجام بازدیدهای دوره‌ای از شرکتهای واگذار شده، در سال ۱۳۸۷ ۵۱
- ۴-۲-۳- ارزیابی شرکتهای واگذار شده، در سال ۱۳۸۷ ۵۱
- ۴-۲-۴- قراردادهای جدید منعقد شده در سال ۱۳۸۷ ۵۳
- ۴-۲-۵- مجوز کتبی ارائه شده برای افزایش و یا کاهش سرمایه شرکتهای مورد واگذاری، در سال ۱۳۸۷ ۵۴
- ۴-۲-۶- مجوزهای کتبی ارائه شده استمهال اقساط شرکتهای مورد واگذاری، در سال ۱۳۸۷ ۵۴
- ۴-۲-۷- مجوز کتبی تغییر مفاد اساسنامه شرکتهای مورد واگذاری، در سال ۱۳۸۷ ۵۴
- ۴-۲-۸- مجوز کتبی فروش اموال و دارایی‌های ثابت شرکتهای مورد واگذاری، در سال ۱۳۸۷ ۵۵
- ۴-۲-۹- اتمام قرارداد و تسویه حساب کامل در سررسید یا قبل از سررسید ۵۵
- ۴-۲-۱۰- آزادسازی بخشی از سهام، در سال ۱۳۸۷ ۵۵
- ۴-۲-۱۱- نظارت بر حسن ایفای تعهدات، پرداخت اقساط و محاسبات جرایم تأخیر اقساط خریداران، در سال ۱۳۸۷ ۵۵
- ۴-۲-۱۲- انجام اقدامات حقوقی و قضایی و یا اقدام به فروش مجدد سهام واگذار شده در مورد خریداران متخلف، در سال ۱۳۸۷ ۵۶
- ۴-۳- انجام وظایف دبیرخانه‌ای هیأت واگذاری ۵۶
- ۴-۴- تعریف و اجرای مطالعات پژوهشی در خصوص موضوعات مرتبط با خصوصی‌سازی ۵۸
- ۴-۵- انتشار کتاب، مقاله، گزارش و بولتن ۵۹

بخش اول:
خلاصه عملکرد سازمان
خصوصی سازی
در سال ۷۸۳۱

۱- عملکرد سازمان خصوصی سازی در واگذاری سهام شرکتهای دولتی و متعلق به دولت

در سال ۱۳۸۷، ارزشی معادل ۱۱۲,۷۸۹ میلیارد ریال سهام از ۶۶ شرکت به شرح زیر واگذار گردیده یا اختصاص یافته است:

نکته: باتوجه به اینکه واگذاری برخی از شرکتهای به صورت مشترک در قالب بخش خصوصی، واگذاری به صورت سهام عدالت و یا واگذاری بابت ردیون دولت صورت می پذیرد، بنابراین مجموع تعداد شرکتهای واگذار شده در سه شکل مزبور، لزوماً برابر تعداد کل شرکتهای واگذار شده نمی باشد.

الف) ۳۷,۲۵۸ میلیارد ریال سهام از ۵۷ شرکت؛ و به شرح زیر، به بخش خصوصی واگذار گردیده است، از این تعداد، سهام دولت در ۴۷ شرکت به صفر رسیده است.

- از شرکتهای واگذار شده به بخش خصوصی، سهام ۲۳ شرکت از طریق بورس و با ارزشی معادل ۳۳,۲۲۶ میلیارد ریال واگذار گردیده است. از این ارزش، مبلغی معادل ۲۳,۲۵۳ میلیارد ریال معادل ۷۰ درصد به صورت یکجا و بلوکی، ۳,۴۶۲ میلیارد ریال معادل ۱۰/۴ درصد به صورت ترجیحی به کارکنان و مدیران شرکتهای؛ و ۶,۵۱۱ میلیارد ریال معادل ۱۹/۶ درصد به صورت تدریجی به عموم مردم واگذار شده است (نمودار پیوست شماره ۱ بخش اول).

- از شرکتهای واگذار شده به بخش خصوصی، سهام ۳۴ شرکت از طریق مزایده و با ارزشی معادل ۴,۰۳۱ میلیارد ریال واگذار گردیده است. از این ارزش، مبلغی معادل ۳,۴۵۶ میلیارد ریال معادل ۸۵/۷ درصد به صورت یکجا و بلوکی؛ و ۵۷۵ میلیارد ریال معادل ۱۴/۳ درصد به صورت ترجیحی به کارکنان و مدیران شرکتهای واگذار شده است (نمودار پیوست شماره ۱ بخش اول).

- لازم به ذکر است واگذاریهای مزایدهای الزاماً از طریق بلوکی انجام می یابد (پس از تخصیص سهام ترجیحی)

ب) ارزش سهام عدالت واگذار شده و یا تخصیص یافته به بخش تعاونی (مشمولان طرح توزیع سهام عدالت)، با واگذاری ۳۵,۰۰۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۸ به ۲۱۷,۶۱۷ میلیارد ریال، رسیده است. این میزان سهام متعلق به ۵۰ شرکت موجود در سبد سهام عدالت می باشد.

- در طول این مدت، تعداد مشمولان شناسایی شده جهت دریافت سهام عدالت شامل:
- مددجویان نهادهای حمایتی و رزمندهگان فاقد شغل و درآمد (مرحله اول)؛

- روستائیان و عشایر (مرحله دوم)؛
- شاغلین کلیه دستگاههای اجرایی و بازنشستگان کشوری و لشگری و تأمین اجتماعی (مرحله سوم)؛
- ایثارگران (مرحله چهارم)؛ و
- زنان کارگر سرپرست خانوار، خدام مساجد و حسینیه‌ها، کارکنان ستادهای نماز جمعه و طلاب حوزه‌های علمیه سراسر کشور (مراحل پنجم تا سیزدهم).

به «۴۶,۲۹۶,۵۵۱» نفر رسیده است؛ که از این تعداد:

- برای ۳۹,۰۰۹,۷۷۵ نفر جهت ثبت نام در تعاونی‌های عدالت شهرستانی دعوتنامه صادر گردیده؛ که از این تعداد، ۳۸,۴۳۱,۳۵۹ دعوتنامه، میان مشمولان توزیع شده است؛ و ۲۰,۹۳۱,۰۹۴ نفر از مشمولانی که موفق به اخذ دعوتنامه شده بودند، اقدام به ثبت نام در تعاونی‌های شهرستانی سهام عدالت نموده‌اند.

• در طول دوره مورد اشاره، میزان سود توزیع شده میان مشمولان مرحله اول طرح توزیع سهام عدالت به ازاء هر نفر به ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال رسیده است (۴۰۰,۰۰۰ ریال سود سال ۱۳۸۵ و ۸۰,۰۰۰ ریال سود سال ۱۳۸۶). همچنین میان مشمولان مرحله دوم طرح توزیع سهام عدالت به ازاء هر نفر ۸۰۰,۰۰۰ ریال سود بابت سال ۱۳۸۶، توزیع گردیده است. ضمناً میزان ۵۰۰,۰۰۰ ریال سود سال ۱۳۸۶، جهت توزیع میان مشمولان مرحله سوم طرح یاد شده، در نظر گرفته شده است.

(ج) ۴۰,۵۳۱ میلیارد ریال از سهام شرکتهای دولتی و متعلق به دولت، جهت واگذاری به بخش عمومی غیردولتی (بابت رد دیون دولت) اختصاص یافته است.

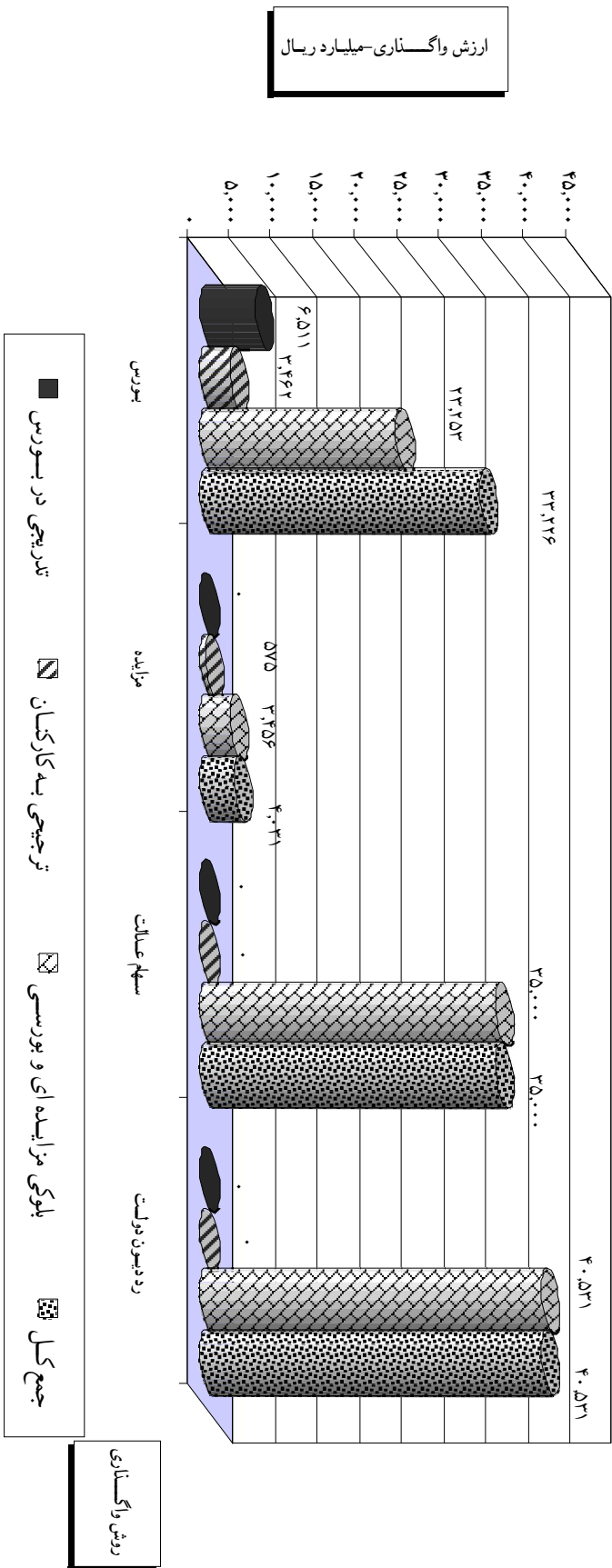
جداول و نمودارهای موجود در صفحات بعد، به وضوح بیانگر عملکرد سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۸۲ در مقایسه با عملکرد سالهای گذشته می باشد.

۲- سایر اقدامات

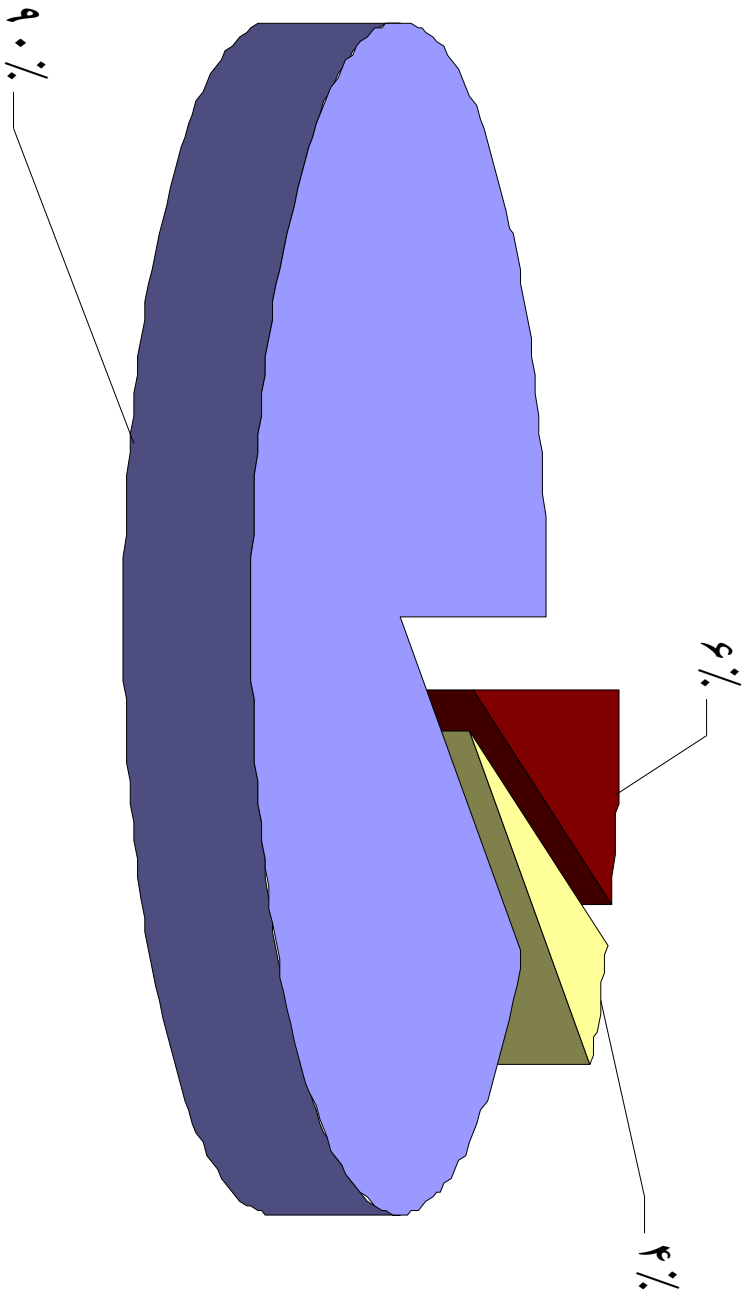
- ۱-۲- واگذاری ۴,۰۳۷,۶۴۵ میلیون ریال از سهام شرکت‌های قابل واگذاری به ۶۴,۷۸۶ نفر از کارکنان و مدیران شرکت‌های واگذار شده به عنوان سهام ترجیحی؛
در این خصوص مقایسه عملکرد این دوره با سنوات قبل در نمودارهای موجود در پیوستهای شماره ۷ و ۸ بخش اول نشان داده شده است.
- ۲-۲- انجام وظایف دبیرخانه‌ای هیأت عالی واگذاری؛
- ۳-۲- انجام وظایف دبیرخانه‌ای ستاد مرکزی توزیع سهام عدالت؛
- ۴-۲- تدوین پیش‌نویس ۱۹ مورد از مقررات اجرایی قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی؛
- ۵-۲- انجام وظایف مرتبط با نظارت بر بنگاه‌های واگذار شده؛
- ۶-۲- تهیه بانک اطلاعاتی شرکت‌های قابل واگذاری؛ و تهیه برنامه زمانبندی جهت انجام واگذاری؛
- ۷-۲- آماده‌سازی و ارزش‌گذاری شرکت‌ها جهت واگذاری؛
- ۸-۲- بازاریابی جهت واگذاری شرکت‌ها در بازارهای داخلی و خارجی؛ و
- ۹-۲- انجام فعالیتهای بسترسازی خصوصی‌سازی شامل فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی از طریق شیوه‌های گوناگون، از جمله:
- تدوین، ترجمه و چاپ کتاب در زمینه خصوصی‌سازی؛
 - تکمیل و توسعه سایت سازمان خصوصی‌سازی و سایت سهام عدالت؛ و
 - برگزاری همایشها و کارگاههای آموزشی.

پیوست‌های بخش اول

ارزش واکناری سهام شرکت‌های دولتی و متعلق به دولت در سال ۱۳۸۷ بر اساس روش و شیوه واکناری

سهم ارزش واگذاری سهام شرکتهای دولتی و متعلق به دولت در سال ۱۳۸۷، بر اساس شیوه واگذاری

تشریحی

تشریحی

بنوکی

پیوست شماره ۳ بخش اول:

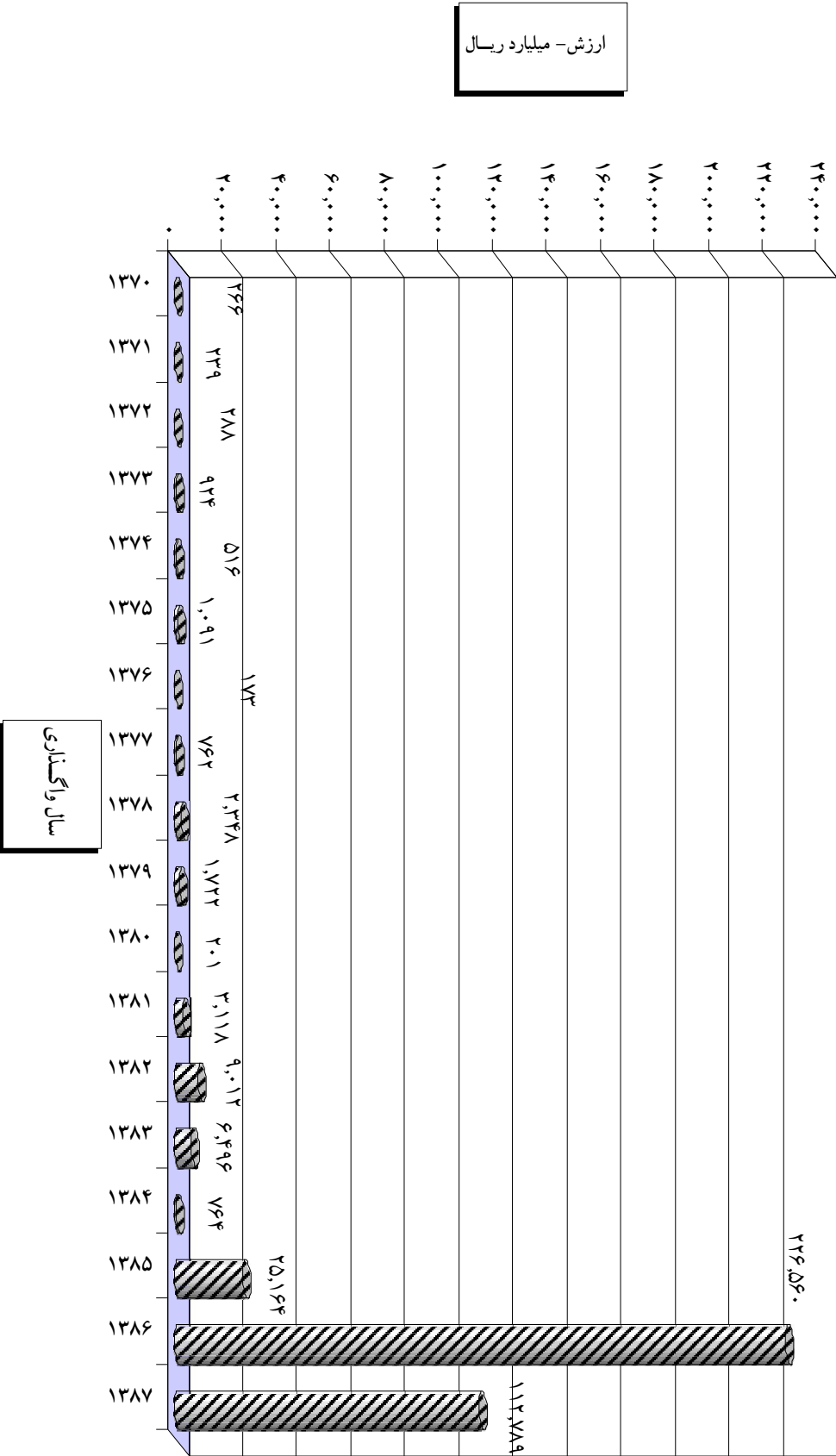
ارزش واحداری سهام شرکتهای دولتی و متعلق به دولت از سال ۱۳۷۰ لغایت سال ۱۳۸۷، بر اساس روش واحداری

در صد نسبت به کل	جمع ارزش واحداری	ارزش به تفکیک روش واحداری (میلارد ریال)					سال واحداری
		رد دیون	سهام عدالت	مدادگره	مواذبه	بورس	
۰/۰۷٪	۳۶۶	-	-	۱۴/۶	۱۸/۲	۳۳۲/۸	۱۳۷۰
۰/۰۶٪	۳۳۹	-	-	۷/۱/۱	۴۷/۱	۱۳۰/۶	۱۳۷۱
۰/۰۷٪	۳۸۸	-	-	۷۵/۳	۳۸/۶	۱۷۳/۷	۱۳۷۲
۰/۳۴٪	۹۳۴	-	-	۵۳۳/۲	۱۳۶/۷	۳۶۳/۸	۱۳۷۳
۰/۱۳٪	۵۱۶	-	-	۳۰۲/۴	۰/۰	۳۱۳/۹	۱۳۷۴
۰/۳۸٪	۱۰۰۹۱	-	-	۱۴۱/۳	۸/۸	۹۴۰/۹	۱۳۷۵
۰/۰۴٪	۱۷۳	-	-	۳۷/۵	۳۰/۳	۱۱۵/۶	۱۳۷۶
۰/۱۹٪	۷۶۳	-	-	۰/۰	۱۸/۷	۷۴۳/۳	۱۳۷۷
۰/۶۰٪	۲۳۴۸	-	-	۰/۰	۳۷۴/۲	۲۰۰۷۳/۸	۱۳۷۸
۰/۴۴٪	۱۷۲۲۳	-	-	۰/۰	۱۷۶/۵	۱۰۵۴۵/۸	۱۳۷۹
۰/۰۵٪	۳۰۱	-	-	۰/۰	۰/۰	۳۰۱/۰	۱۳۸۰
۰/۷۹٪	۳۰۱۱۸	-	-	۰/۰	۱،۳۳۳/۹	۱،۸۹۳/۷	۱۳۸۱
۲/۳۰٪	۹۰۰۱۳	-	-	۰/۰	۲۰۰۶۲/۸	۶،۹۴۹/۱	۱۳۸۲
۱/۶۶٪	۶،۴۹۶	-	-	۰/۰	۳۰۷/۵	۶،۳۸۸/۱	۱۳۸۳
۰/۱۹٪	۷۶۴	-	-	۰/۰	۳۱۱/۱	۴۵۳/۰	۱۳۸۴
۶/۴۱٪	۲۵،۱۶۴	-	-	۰/۰	۹۷/۰	۳،۳۳۲/۲	۱۳۸۵
۵۷/۷۳٪	۲۳۱،۵۶۰	۳۷،۶۳۷/۰	۱۶۰،۸۸۳/۰	۰/۰	۷،۴۵۰/۶	۳۰،۵۹۹/۹۰	۱۳۸۶
۲۸/۷۴٪	۱۱۲،۷۸۹	۴۰،۵۳۱/۰	۳۵،۰۰۰/۰	۰/۰	۴۰،۳۱/۴	۳۳،۲۳۷/۴۹	۱۳۸۷
۱۰۰٪	۳۹۳،۴۳۱/۵	۶۸،۱۵۸/۰	۲۱۷،۶۱۷/۰	۱۰۰۷۵/۴	۱۶،۰۱۳/۴	۸۹،۴۶۷/۷	جمع

توضیح: با توجه به اینکه مسئولیت واحداری سهام منظور تادیه به‌دهیهای دولت به دست‌نمایان طلبکار از جمله سازمان تامین اجتماعی، صندوق بازنشستگی کشوری و ... در سالهای قبل از ۱۳۸۶ بر عهده سازندگان بوده است. متذکر می‌شویم: در این سالهای قبل از ۱۳۸۶ در آثار فوق منظور نشده است.

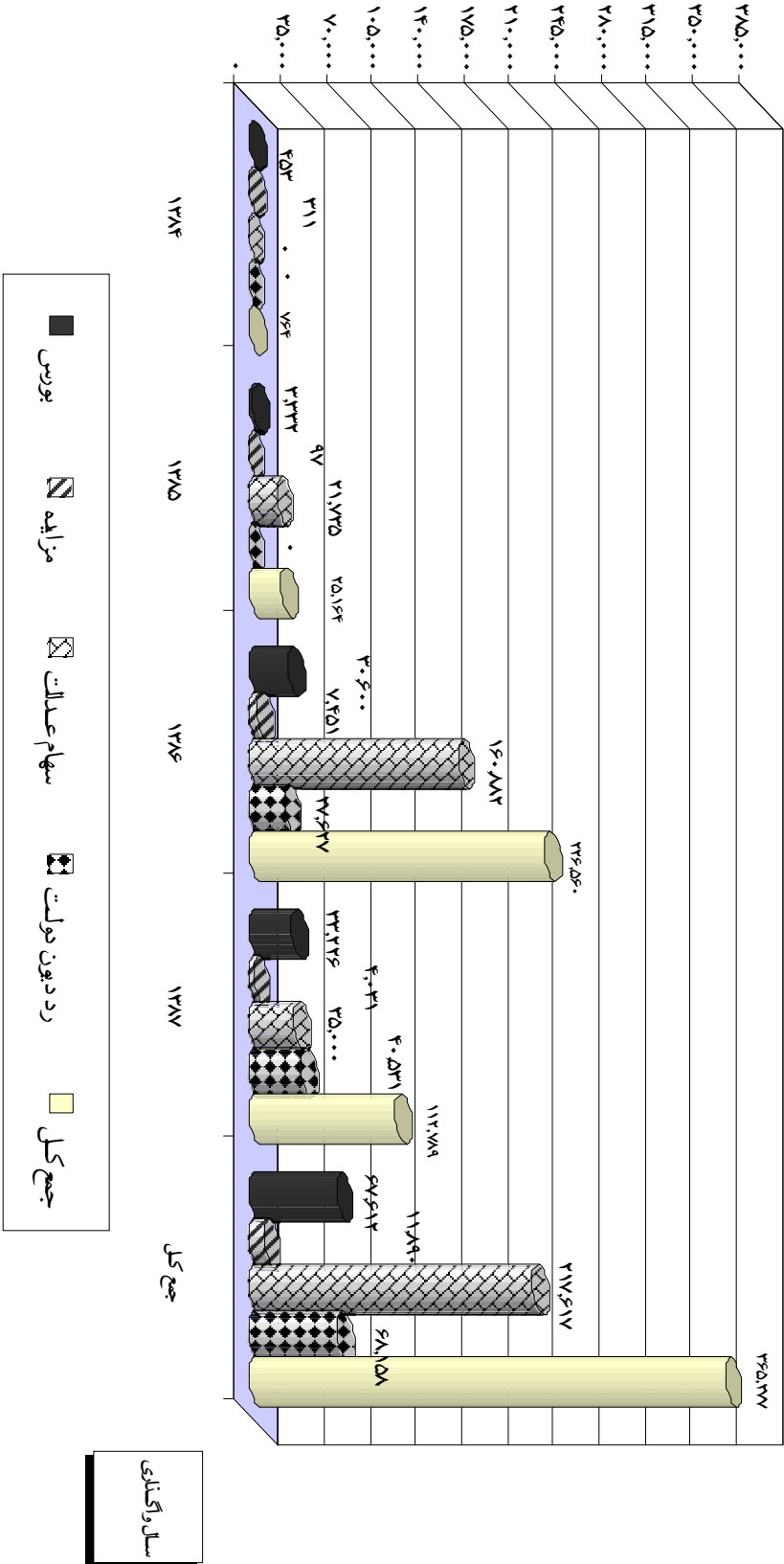
پیوست شماره ۴ بخش اول:

ارزش سهام واگذار شده یا تخصیص یافته از شرکتهای دولتی و متعلق به دولت از سال ۱۳۷۰ تا ایت سال ۱۳۸۷

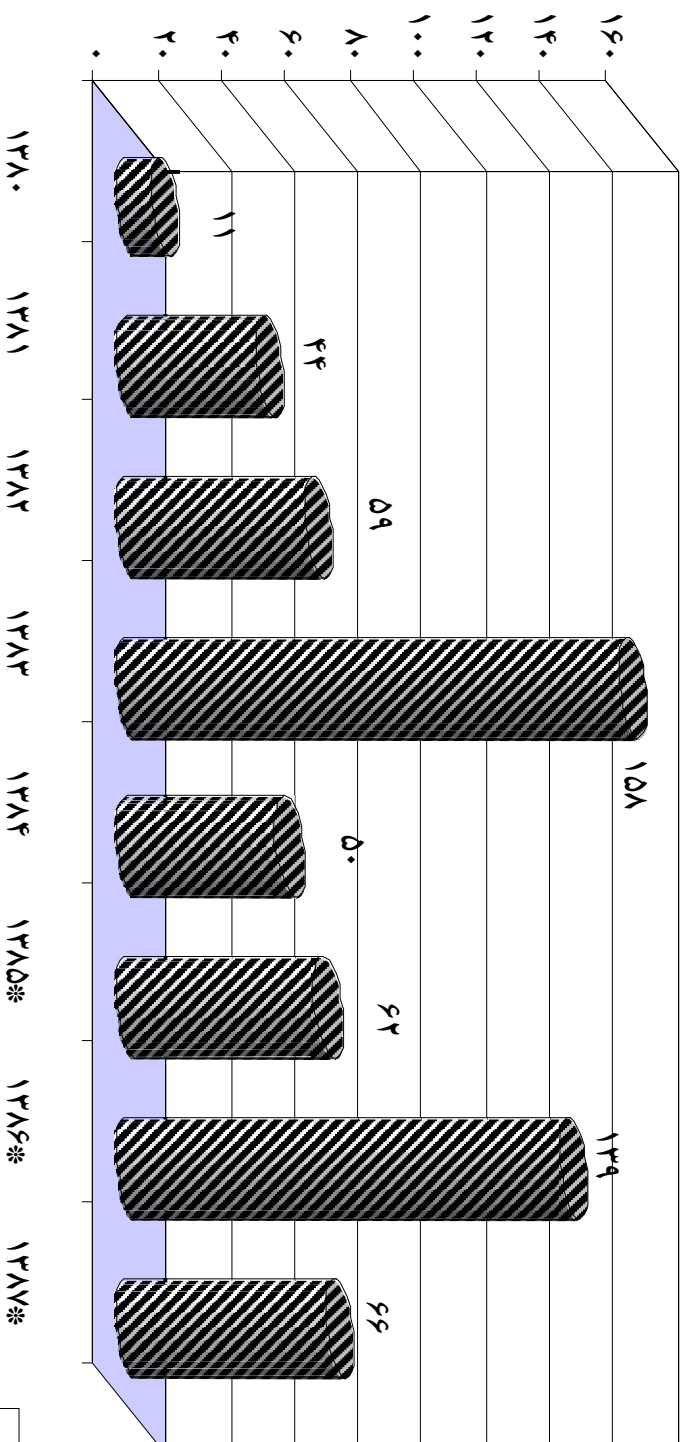

ارزش واگذاری سهام شرکتی دولتی و متعلق به دولت از سال ۱۳۸۴ تا ایت سال ۱۳۸۷، بر اساس روش واگذاری

ارزش واگذاری - میلیارد ریال

تعداد شرکتهایی که بطور کامل یا بخشی از سهام آنها واگذار شده است، عملکرد مقایسه ای ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۷

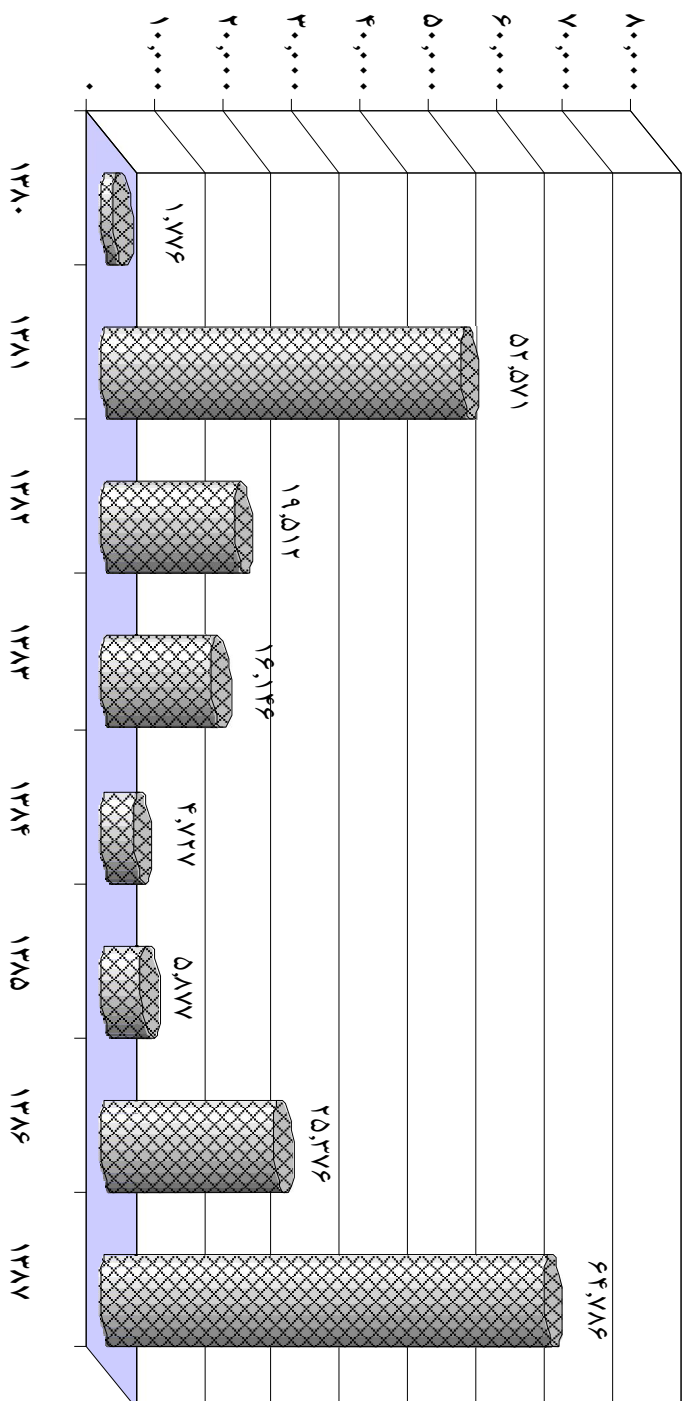
تعداد

سال واگذاری

*: باتوجه به حذف تعداد شرکتهای تکراری که از روش های مختلف (بخش خصوصی، عدالت، رد دیون)، واگذار گردیده اند، محاسبه شده است.

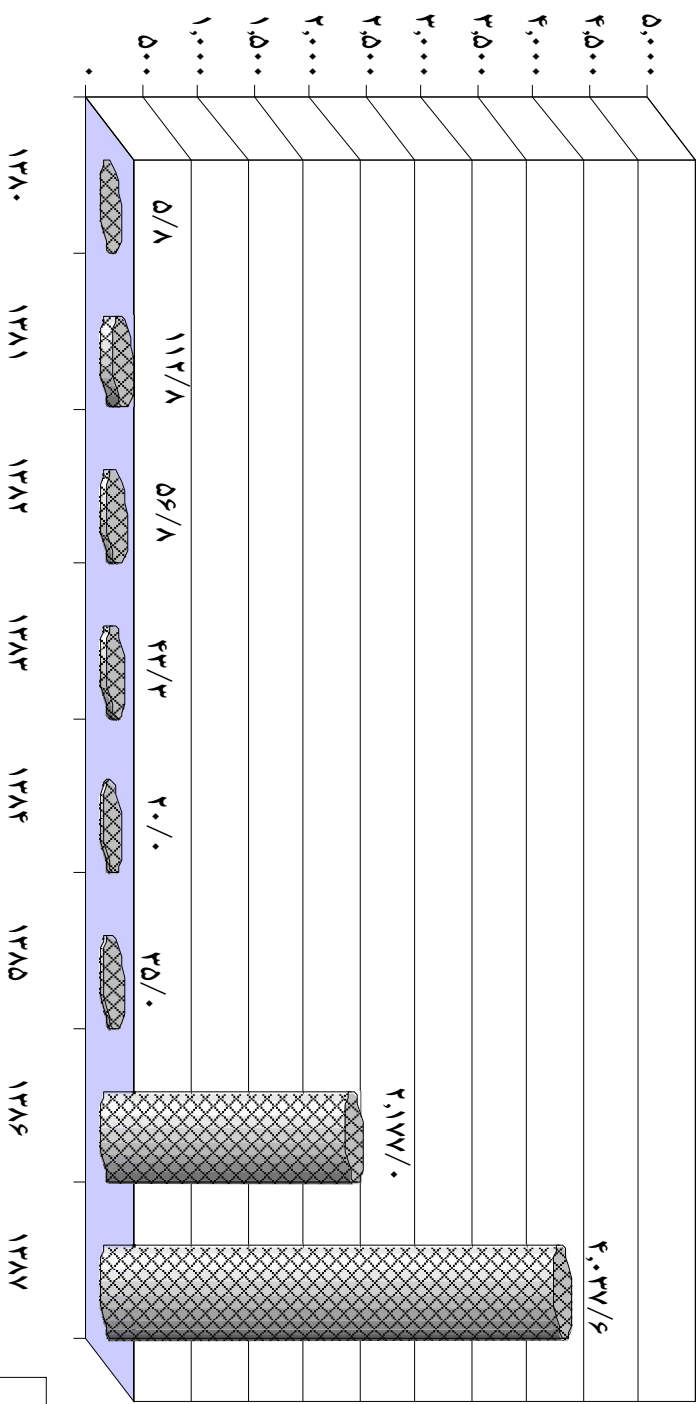
تعداد نفرات برخوردار شده از سهام ترجیحی

تعداد کارکنان و مدیران برخوردار شده از سهام ترجیحی، عملکرد مقایسه‌ای ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۷

سال واگذاری

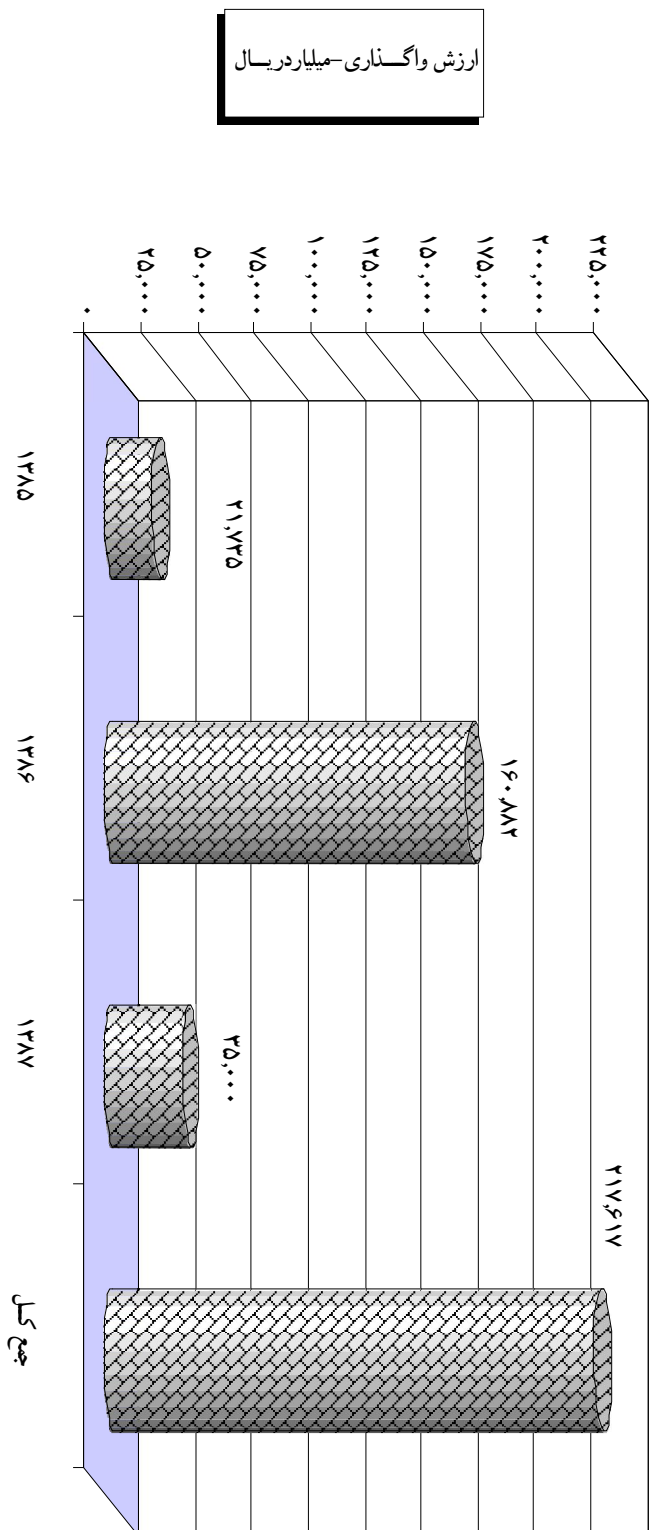
ارزش سهام ترجیحی واگذار شده به کارکنان و مدیران، عملکرد مقایسه‌ای ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۸۷

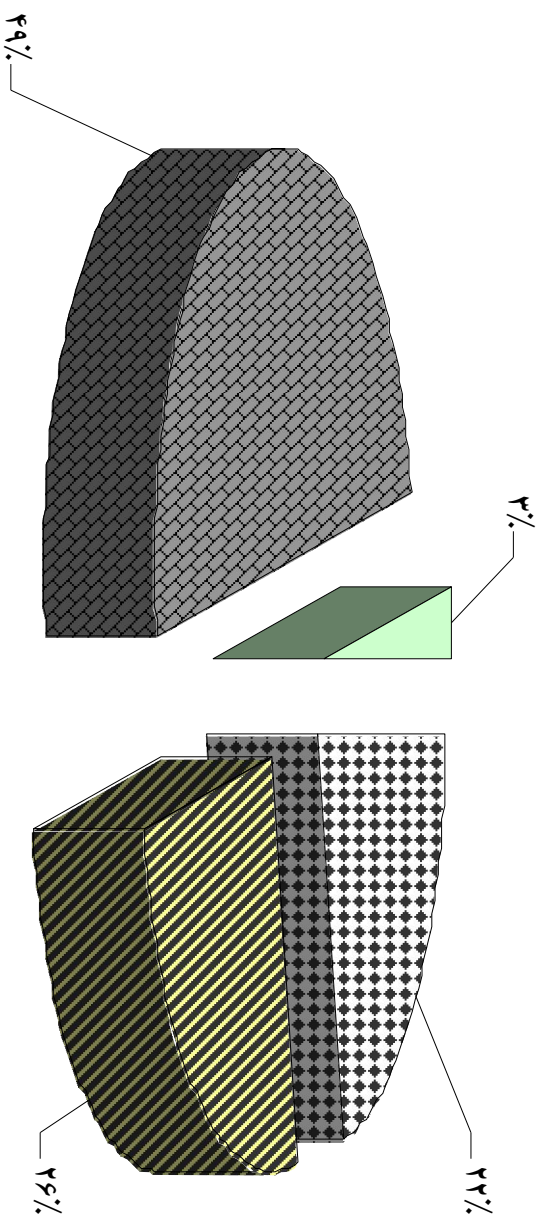
ارزش واگذاری - میلیارد ریال

سال واگذاری

ارزش سهام شرکت‌های دولتی و متعلق به دولت واگذار شده یا تخصیص یافته به طرح توزیع سهام عدالت،
بررسی مقایسه‌ای ۱۳۸۵ لغایت ۱۳۸۷

سهام ارزش واگذار شده یا تخصیص یافته سهام عدالت به تکنیک مشمولان مراحل اول تا چهارم

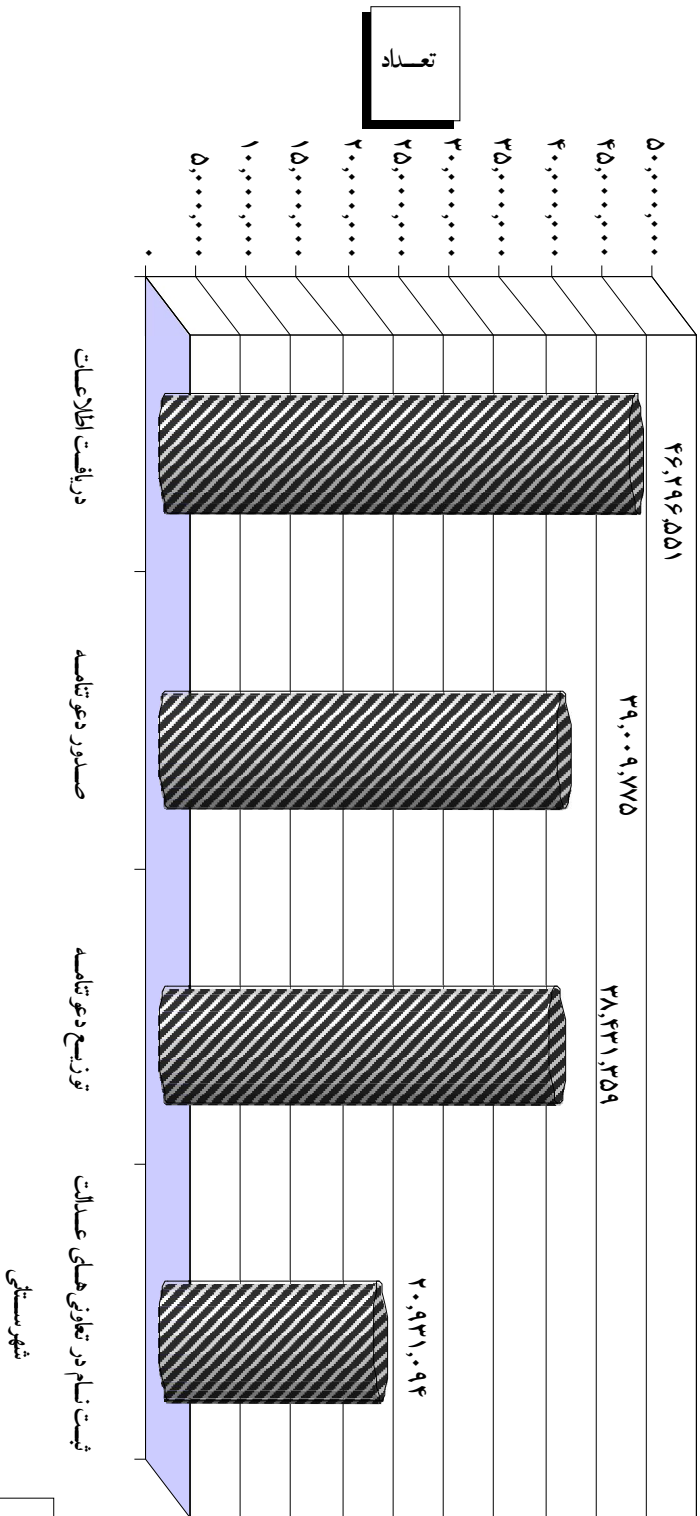
مشمولان مرحله اول (مددجویان نهاد های حمایتی)

مشمولان مرحله سوم (شمالین و بازتشیستگان)

مشمولان مرحله دوم (روستاییان و عشایر)

مشمولان مرحله چهارم (ایثارگران)

عملکرد شناسایی مشمولان سهام عدالت تا پایان سال ۱۳۸۷، به تفکیک مراحل مختلف شناسایی

بخش دوم:
عملکرد تفصیلی سازمان
خصوصی سازی
در سال ۷۸۳۱

با تصویب قانون «اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی» در تیرماه سال ۱۳۸۷، که دربرگیرنده فرآیندی شفاف و همه‌جانبه در زمینه توسعه حضور بخش غیردولتی در عرصه فعالیت‌های تصدی‌گرایانه اقتصادی و محدود نمودن حضور بخش دولتی در این عرصه و دادن فرصت بیشتر به دولت جهت انجام امور حاکمیتی، سیاست‌گذاری و نظارت، بود؛ فرآیند خصوصی‌سازی به عنوان یکی از عوامل اصلی تأثیرگذار بر تحقق اهداف قانون مذکور، به طور شفاف‌تر و قابل اجرا، ترسیم گردید. وجود سازوکارهایی خاص در این فرآیند، همچون:

‏ انتقال کلیه حقوق مرتبط با اعمال مالکیت بنگاهها به وزارت امور اقتصادی و دارایی (طی دوره واگذاری)، جهت تسهیل امر واگذاری؛

‏ تعیین سهم بهینه هر یک از بخش‌های اقتصادی از فعالیت‌های موجود؛

‏ تعیین امکان عرضه سهام شرکتها در بازارهای خارجی؛

‏ توسعه بستر حضور سرمایه‌گذاران خارجی در فرآیند خصوصی‌سازی؛

‏ تعیین تکلیف موضوع اصلاح ساختار نیروی انسانی، مالی و حقوقی بنگاهها قبل از واگذاری، به منظور تسهیل امر واگذاری و تعدیل پیامدهای احتمالی ناشی از آن؛

‏ اعمال سیاست‌های حمایتی و تشویقی برای خریداران سهام بنگاههای مشمول واگذاری؛ و

‏ فراهم آوردن امکان بهره‌مندی سازمان خصوصی‌سازی از خدمات مشاوران حقیقی و حقوقی خارج از سازمان و شرکتهای تأمین سرمایه جهت انجام بهینه وظایف محوله،

ضمن تسهیل و تسریع در امر واگذاری، موجب گردید تا بسیاری از خلاءهای موجود در قوانین گذشته در ارتباط با خصوصی‌سازی برطرف گردد. بنابراین عملکرد واگذاری در سال ۱۳۸۷ علی‌رغم اینکه به دلیل نیاز به مقررات اجرایی قانون یاد شده، نتوانست در جزئیات فرآیند انجام کار متأثر گردد؛ ولی در کلیات، با تحت تأثیر قرار گرفتن از قانون مذکور، دارای تحولاتی اساسی شد. گزارش پیش رو جهت ارائه عملکرد سازمان خصوصی‌سازی به عنوان تنها نهاد اجرایی واگذاری در کشور تلاش نموده است تا عملکرد مرتبط با وظایف محوله به این سازمان را در قالب چهار بخش ارائه نماید. پس از ذکر مقدمه حاضر به عنوان **بخش اول، بخش دوم اختصاص به عملکرد سازمان خصوصی‌سازی در واگذاری سهام شرکت‌های دولتی و متعلق به دولت دارد، بخش سوم نسبت به انعکاس عملکرد سازمان خصوصی‌سازی در راستای رسیدن به**

هدف «گسترش مالکیت در سطح عموم مردم به منظور افزایش مشارکت عمومی و تأمین عدالت اجتماعی»، از طریق واگذاری سهام عدالت توسط این سازمان، اختصاص یافته و بخش چهارم به سایر اقدامات از جمله «تدوین مقررات اجرایی قانون» و «نظارت بر امر واگذاری» تخصیص یافته است.

۲- عملکرد سازمان خصوصی سازی در راستای واگذاری و تخصیص سهام شرکت های دولتی و متعلق به دولت

۱-۲- تعداد و ارزش سهام واگذار شده و تخصیص یافته در سال ۱۳۸۷

در مجموع سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۸۷ ارزشی معادل ۱۱۲,۷۸۹ میلیارد ریال از سهام شرکت های دولتی و متعلق به دولت را به شرح ذیل واگذار نموده و یا تخصیص داده است:

الف- سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۸۷ بالغ بر ۹,۵۰۱/۷ میلیون سهم به ارزش تقریبی ۳۷,۲۵۸ میلیارد ریال از شرکت های دولتی و متعلق به دولت را در ۵۷ شرکت شامل ۱۲ شرکت زیرمجموعه خود و ۴۵ شرکت زیرمجموعه سایر شرکت های مادر تخصصی به بخش خصوصی واگذار کرده است. جداول این بخش بیانگر عملکرد این سازمان از نظر تعداد و ارزش سهام واگذار شده می باشد. در این راستا می توان به موارد زیر اشاره نمود:

- در سال ۱۳۸۷ از مجموع تعداد ۵۷ شرکت، سهام ۲۳ شرکت به میزان ۸۲ درصد تعداد سهام واگذار شده و ۸۹ درصد ارزش واگذاری ها از طریق روش بورس به بخش خصوصی واگذار شده است که ۱۹/۶ درصد ارزش واگذاری ها به صورت واگذاری سهام در بورس به شیوه تدریجی و ۱۰/۴ درصد ارزش آن به صورت ترجیحی (واگذاری به کارکنان و مدیران شرکت های مورد واگذاری) و ۷۰ درصد به صورت واگذاری بلوکی از طریق برگزاری مزایده های عمومی در بورس انجام پذیرفته است (جداول ۱-۲ و ۲-۲ و نمودار مربوطه).
- در طول دوره مورد نظر از مجموع ۵۷ شرکت، واگذاری سهام ۳۴ شرکت به میزان ۱۸ درصد تعداد سهام واگذار شده و ۱۱ درصد ارزش واگذاری ها، به روش مزایده صورت پذیرفته است. در این بین ۸۵/۷ درصد ارزش این واگذاری ها به صورت واگذاری سهام به شیوه بلوکی و ۱۴/۳ درصد ارزش آن به صورت ترجیحی (واگذاری به کارکنان و مدیران شرکت های مورد واگذاری) صورت پذیرفته است. لازم به ذکر است که در واگذاری های مزایده ای، واگذاری تدریجی سهام به عموم موضوعیت نمی یابد (جداول ۱-۲ و ۲-۲ و نمودار مربوطه).

ب- پس از فراهم آوردن بسترهای عملیاتی مربوط به اجرائی شدن طرح توزیع سهام عدالت، در قالب شناسائی مشمولان طرح سهام عدالت و آماده سازی سهام شرکت های قابل واگذاری در قالب این طرح، در سال ۱۳۸۷، معادل ۳۵,۰۰۰ میلیارد ریال به مشمولان طرح واگذار گردیده است. با واگذاری این میزان سهام به مشمولان طرح توزیع سهام عدالت، ارزش سهام واگذار شده و یا تخصیص یافته به این افراد به ۲۱۷,۶۱۷ میلیارد ریال رسیده است. این میزان سهام متعلق به ۵۰ شرکت موجود در سبد سهام عدالت می باشد (نمودار ۱-۲).

ج- باتوجه به محول شدن مسئولیت واگذاری سهام شرکت های دولتی و متعلق به دولت به دستگاه های طلبکار بابت رد دیون دولت به سازمان خصوصی سازی، این سازمان در سال ۱۳۸۷ نسبت به اختصاص سهام به ارزش ۴۰,۵۳۱ میلیارد ریال، به دستگاه های مذکور، اقدام نموده است. (نمودار ۱-۲)

جدول (۱-۲): عملکرد سازمان خصوصی سازی در واگذاری سهام شرکت های دولتی و متعلق به دولت به بخش خصوصی در سال ۱۳۸۲، بر اساس روش واگذاری

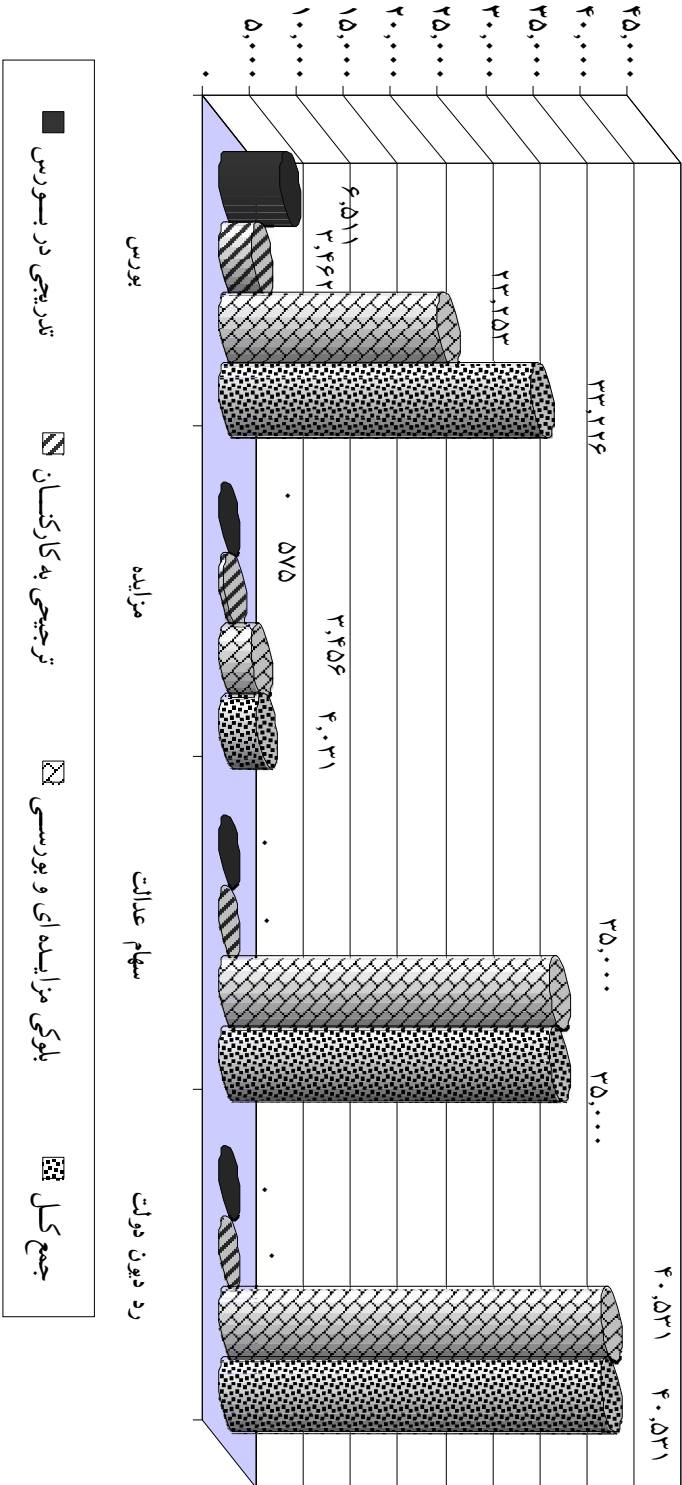
شیوه واگذاری تعداد - ارزش	تعداد سهام	درصد	ارزش سهام (میلیون ریال)	درصد
بورس	۷,۷۶۳,۲۷۶,۸۵۸	۸۲٪	۳۳,۲۲۶,۴۸۸	۸۹٪
مزایده	۱,۷۳۸,۴۰۵,۴۹۶	۱۸٪	۴,۰۳۱,۳۷۷	۱۱٪
جمع کل	۹,۵۰۱,۶۸۲,۳۵۴	۱۰۰٪	۳۷,۲۵۷,۸۶۵	۱۰۰٪

جدول (۲-۲): ارزش سهام واگذار شده به بخش خصوصی در سال ۱۳۸۷ بر اساس شیوه واگذاری (ارزش به میلیون ریال)

شیوه واگذاری	بورس	درصد	مزایده	درصد	نوع
تدریجی در بورس	۶,۵۱۰,۸۶۵	۱۹/۶٪	۰	۰٪	
ترجیحی به کارکنان و مدیران	۳,۴۶۲,۴۳۸	۱۰/۴٪	۵۷۵,۲۰۵	۱۴/۳٪	
بلوکی مزایده ای و بورسی	۲۳,۲۵۳,۱۸۵	۷۰٪	۳,۴۵۶,۱۷۲	۸۵/۷٪	
جمع کل	۳۳,۲۲۶,۴۸۸	۱۰۰٪	۴,۰۳۱,۳۷۷	۱۰۰٪	

ارزش واگذاری - میلیارد ریال

نمودار (۱-۲): ارزش واگذاری و تخصیص سهام شرکت‌های دولتی و متعلق به دولت در سال ۱۳۸۷
 بر اساس روش و شیوه واگذاری

روش واگذاری

سازمان خصوصی سازی

۵- در دوره مورد گزارش، سازمان خصوصی سازی از طریق وکالت های مأخوذه از شرکت های مادر تخصصی اقدام به فروش سهام به بخش خصوصی نموده است که در این راستا سهام متعلق به ۱۵ شرکت مادر تخصصی واگذار شده است. در این میان بیشترین ارزش سهام فروش رفته متعلق به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران با ۵۶/۳ درصد ارزش سهام واگذار شده می باشد و کمترین ارزش واگذاریها متعلق به وزارت آموزش و پرورش و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان با نزدیک به صفر درصد ارزش واگذاری ها، می باشد (جدول ۲-۳).

جدول (۲-۳): تعداد و ارزش سهام واگذار شده به بخش خصوصی در سال ۱۳۸۷، بر اساس شرکت های مادر تخصصی

ردیف	ارزش سهام (میلیون ریال)	ردیف	تعداد سهام	تعداد - ارزش شرکت مادر تخصصی
۰/۷۹٪	۲۹۳,۰۴۰	۰/۶٪	۵۷,۸۷۰,۰۶۱	ساتکاب
۰۶/۲۸٪	۲۰,۹۷۰,۱۶۳	۱۸/۸٪	۱,۷۸۵,۳۵۱,۰۹۵	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران
۲/۷۳٪	۱,۰۱۵,۳۴۳	۲/۶٪	۲۴۹,۹۸۴,۲۰۷	بازرگانی دولتی
۳/۹۶٪	۱,۴۷۵,۳۶۱	۱۱/۳٪	۱,۰۷۳,۴۶۹,۶۶۹	ملی صنایع پتروشیمی
۶/۱۵٪	۲,۲۹۲,۶۵۰	۸/۱٪	۷۷۴,۰۲۴,۶۶۴	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
۰/۰۳٪	۹,۵۳۵	۰/۰٪	۳,۹۳۳,۰۳۸	سازمان خصوصی سازی
۳/۷۵٪	۱,۳۹۶,۹۱۲	۲/۶٪	۲۴۷,۹۸۲,۶۰۰	ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران
۰/۴۶٪	۱۷۲,۰۸۱	۱/۴٪	۱۳۱,۷۲۰,۳۲۸	توانیر
۴/۴۸٪	۱,۶۶۹,۴۸۲	۱/۰٪	۹۶,۰۶۱,۴۹۱	سازمان بنادر و کشتیرانی
۰/۰۰٪	۱۷۶	۰/۰٪	۱۱۷,۷۱۱	چ.ا.ایران
۰/۰۰٪	۸۳	۰/۰٪	۳,۷۵۰	وزارت آموزش و پرورش
۰/۰۰٪	۸۳	۰/۰٪	۳,۷۵۰	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۰/۰۲٪	۷,۱۷۹	۰/۰٪	۴,۷۰۴	مدیریت منابع آب ایران
۲/۸۱٪	۱,۰۴۷,۱۰۷	۰/۸٪	۷۶,۱۵۳,۲۳۲	ملی نفت ایران
۰/۰۸٪	۲۸,۵۳۳	۰/۰٪	۳,۰۸۸	راه آهن جمهوری اسلامی ایران
۱۸/۴۷٪	۶,۸۸۰,۲۲۰	۵۲/۷٪	۵,۰۰۵,۰۰۲,۷۱۶	سایر*
۱۰۰٪	۳۷,۲۵۷,۸۶۵	۱۰۰٪	۹,۵۰۱,۶۸۲,۳۵۴	جمع کل

* منظور از سایر، واگذاری سهام متعلق به شرکت مخابرات ایران و بانک ملت می باشد.

وضعیت تفصیلی عملکرد سال ۱۳۸۷ در خصوص واگذاری سهام شرکت‌های دولتی و متعلق به دولت به شرح جداول شماره ۱ تا ۳ پیوست این گزارش ارائه شده است:

• جدول پیوست شماره (۱)، وضعیت فروش سهام به بخش خصوصی از طریق بورس و مزایده را در سال ۱۳۸۷، به تفکیک شرکت‌های مادر تخصصی، شیوه فروش (تدریجی، ترجیحی و بلوکی)، فهرست شرکت‌هایی که سهام مصوب آنها در اثر واگذاری به صفر رسیده است، به همراه محل فعالیت هر شرکت را ارائه می‌کند.

• جدول پیوست شماره (۲)، نشانگر آن است که در سال ۱۳۸۷، ۵۷ آگهی فروش سهام به صورت بلوکی وجود داشته است که ۴۵ مورد مربوط به روش مزایده و ۱۲ مورد مربوط به روش بورس می‌باشد. از شرکت‌های آگهی شده جهت واگذاری، به لحاظ اینکه فقط برای سهام ۲۵ شرکت متقاضی خرید وجود داشته است، لذا به همین تعداد شرکت واگذار گردیده است.

• جدول پیوست شماره (۳)، بیانگر دلایل مربوط به علل عدم فروش برخی از شرکت‌های آگهی شده (عرضه شده)، در سال ۱۳۸۷ می‌باشد.

۲-۲- واگذاری سهام ترجیحی به کارگران، کارکنان و مدیران شرکت‌ها، در سال ۱۳۸۷

علی‌رغم اینکه در سال ۱۳۸۷ و به موجب قانون «اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم «۴۴» قانون اساسی»، میزان و نحوه واگذاری سهام ترجیحی به کارگران، کارکنان و مدیران شرکت‌ها، می‌بایستی تغییر نماید؛ ولی با توجه به مجوز ارائه شده مبنی بر تنفیذ مقررات جاری تا زمان تدوین و تصویب مقررات اجرایی قانون مذکور، فرآیند واگذاری سهام ترجیحی در سال ۱۳۸۷ کما فی السابق براساس ماده (۱۶) قانون برنامه سوم توسعه مورد تنفیذ در ماده (۹) قانون برنامه چهارم توسعه و آئین‌نامه مرتبط با آن؛ و با هدف جذب کارگران، کارکنان و مدیران باتجربه، متخصص و کارآمد و با هدف افزایش بهره‌وری شرکت‌های قابل واگذاری، انجام پذیرفت. براساس این ماده قانونی فروش سهام ترجیحی به میزان حداکثر پنج درصد (۵٪) از سهام شرکت‌های مصوب تا سقف مبلغ ۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (معادل ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از آن با قیمت میانگین و حداکثر ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نیز با رعایت سقف بیست برابر حقوق و مزایای مستمر ماهیانه دریافتی از هر یک از واجدین شرایط، با قیمت روز واگذاری)، به ازای هر نفر، تماماً به صورت اقساط ده ساله مساوی سالیانه بدون پرداخت سود فروش اقساطی، مجاز دانسته شده است. بنابراین سازمان خصوصی‌سازی در راستای انجام وظایف محوله، در سال

۱۳۸۷، به ۶۴,۷۸۶ نفر از کارگران و کارکنان ۴۳ شرکت مورد واگذاری (۱۶ شرکت بورسی، ۲۷ شرکت مزایده‌ای)، معادل ۲,۷۶۶ میلیون سهم به ارزش ۴,۰۳۷,۶۴۵ میلیون ریال، به صورت ترجیحی واگذار نموده است.

لازم به ذکر است که براساس این نوع واگذاری، کارگران، کارکنان و مدیران شرکت‌های مورد واگذاری از مزیت‌هایی همچون؛ مزیت حاصل از تفاوت بین ارزش سهام واگذار شده و ارزش واقعی این سهام، برخورداری از یک وام معادل ارزش سهام خریداری شده با اقساط ۱۰ ساله (در اولویت اول این وام از سود سهام متعلق به کارگران، کارکنان و مدیران کسر خواهد شد) و دریافت سود سالیانه سهام (با وجود اینکه این سهام در وثیقه سازمان خصوصی سازی می‌باشد)، بهره‌مند می‌گردند.

عملکرد سازمان خصوصی سازی در واگذاری سهام ترجیحی به کارگران، کارکنان و مدیران در سال ۱۳۸۷ را می‌توان به شرح جدول (۴-۲) خلاصه نمود.

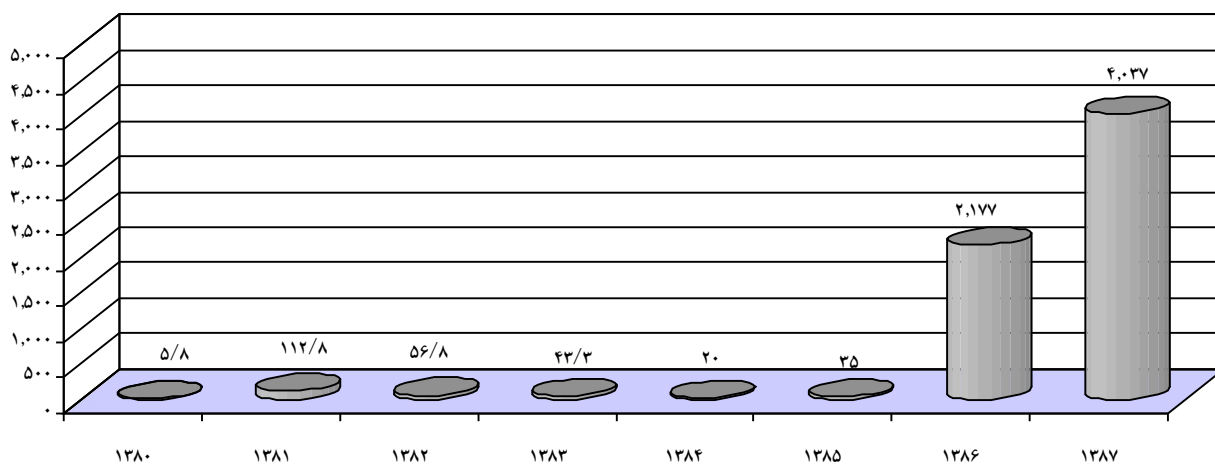
- مقایسه ارزش سهام ترجیحی واگذار شده برای سالهای ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۷ (نمودار ۲-۲)، بیانگر اجرای سیاست افزایش سهم کارکنان از سهام شرکت‌های واگذار شده با هدف تأثیرگذاری بر بهبود عملکرد شرکت‌ها، می‌باشد.

- وضعیت تفصیلی سهام ترجیحی واگذار شده، به تفکیک سهام واگذار شده از طریق بورس و مزایده مشتمل بر اسامی شرکت‌های مربوطه، تعداد نفرات برخوردار از سهام، تعداد سهام واگذار شده و ارزش روز و میانگین این سهام، به ترتیب در پیوست‌های (۴) و (۵) این گزارش، درج گردیده است.

جدول (۴-۲): خلاصه عملکرد سازمان خصوصی سازی در واگذاری سهام ترجیحی به کارگران، کارکنان و مدیران شرکت‌ها در سال ۱۳۸۷

شرح	واحد	تعداد/ارزش
تعداد سهام واگذار شده	سهم	۲,۷۶۵,۶۳۴,۱۷۱
تعداد کارکنانی که صاحب سهم شده‌اند	نفر	۶۴,۷۸۶
سرنانه دریافتی کارکنان و مدیران	سهم	۴۲,۶۸۹
ارزش سهام واگذار شده (به قیمت روز و میانگین)	میلیون ریال	۴,۰۳۷,۶۴۵
سرنانه دریافتی کارکنان و مدیران	ریال	۶۲,۳۲۲,۸۰۱

نمودار (۲-۲): ارزش سهام ترجیحی واگذار شده به کارگران، کارکنان و مدیران، عملکرد مقایسه ای ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۸۷

ارزش واگذاری - میلیارد ریال

سال واگذاری

۲-۳- واگذاری قطعی سهام به کشاورزان، کارگران و ایثارگران، موضوع باقیمانده وظایف سازمان مالی گسترش مالکیت واحدهای تولیدی سابق، در سال ۱۳۸۷

با تغییر اساسنامه سازمان مالی گسترش مالکیت واحدهای تولیدی سابق به موجب ماده (۱۵) فصل سوم قانون برنامه سوم توسعه مبنی بر انتقال وظایف باقیمانده از سازمان مذکور به سازمان خصوصی سازی، همه ساله امر آزادسازی سهام اعتباری متعلق به کارگران، کشاورزان و ایثارگران توسط سازمان خصوصی سازی به انجام می رسد. بر این اساس طی دوره مورد بررسی تعداد بیش از ۹۸/۷ میلیون سهم از سهام ۶۳ شرکت زیر مجموعه سازمان خصوصی سازی به ارزش تقریبی ۳۷۸,۷۱۶ میلیون ریال به صورت تحویل قطعی به کارگران، ایثارگران و کشاورزان، واگذار گردید.

- در این راستا عملکرد سازمان خصوصی سازی در واگذاری قطعی سهام به کشاورزان، کارگران و ایثارگران، در سال ۱۳۸۷ در پیوست شماره (۶) درج گردیده است.

۲-۴- تحقق اهداف درآمدی بودجه سنواتی و عملکرد واگذاری سهام در سال ۱۳۸۷

ارزیابی تحقق اهداف درآمدی بودجه های سنواتی یکی از شاخص های ارزیابی عملکرد سازمان خصوصی سازی می باشد؛ که به منظور انجام این امر، شاخص نسبت وصولی های خزانه از واگذاری ها به درآمد پیش بینی شده در بودجه، بهترین شاخص جهت دستیابی به این امر است؛ اما از آنجائیکه ارزش واگذاری ها در هر سال با وصولی خزانه همان سال، به دلیل:

• انجام بسیاری از واگذاری‌ها به صورت کاملاً اقساط (سهام عدالت)^۱، یا نقد و اقساط (سهام بلوکی)، که موجب وصول برخی از ارقام فروش در سنوات آتی می‌گردد؛ و

• تخصیص درصدی از درآمد حاصل از واگذاری (براساس ماده ۱۹ فصل سوم قانون برنامه سوم توسعه و ماده ۸ قانون برنامه چهارم توسعه) به شرکت‌های مادر تخصصی^۲،

اختلاف دارد، موجب می‌گردد تا بعضاً این شاخص نشان‌دهنده عملکرد واقعی این سازمان نباشد. لذا در جدول (۵-۲) ضمن انعکاس شاخص یاد شده، نسبت ارزش واگذاری‌ها به درآمد پیش‌بینی شده در بودجه، نیز نشان داده شده است. همانطور که در این جدول مشخص شده است درآمد پیش‌بینی شده در بودجه برای واگذاری‌ها در سال ۱۳۸۷، ۳۰,۰۰۰ میلیارد ریال بوده است در حالی که ارزش سهام واگذار شده یا تخصیص یافته توسط سازمان در طول این مدت، معادل ۷۲,۲۵۸ میلیارد ریال و ارزش وصولی‌های سازمان معادل ۲۳,۱۵۴ میلیارد ریال بوده است. لذا در این راستا درصد تحقق درآمد پیش‌بینی شده در بودجه در سال ۱۳۸۷، براساس ارزش واگذاری‌های سازمان، ۲۴۰/۹ درصد؛ و براساس وصولی‌های خزانه ۵۲/۳ درصد می‌باشد.

جدول (۵-۲): خلاصه عملکرد سازمان خصوصی سازی در تحقق اهداف واگذاری در سال ۱۳۸۷

دوره مورد بررسی	درآمد پیش‌بینی شده در بودجه (میلیارد ریال)	ارزش واگذاری‌های سازمان بابت فروش‌های نقد و اقساط (میلیارد ریال)	ارزش وصولی‌های سازمان بابت فروش‌های نقد و اقساط (میلیارد ریال)	ارزش مبالغ واریز شده به خزانه بابت فروش‌های نقد و اقساط (میلیارد ریال)	درصد تحقق درآمد پیش‌بینی شده در بودجه با توجه به وصولی‌های خزانه	درصد تحقق درآمد پیش‌بینی شده در بودجه نسبت به ارزش واگذاری‌های سازمان
سال ۱۳۸۷	۳۰,۰۰۰	۷۲,۲۵۸*	۲۳,۱۵۴	۱۵,۶۹۵/۹۸	۵۲/۳	۲۴۰/۹

*: این رقم معادل ارزش سهام واگذار شده به بخش خصوصی و مشمولان طرح توزیع سهام عدالت می‌باشد.

۱. به موجب قانون «اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم چهارم «۴۴» قانون اساسی» ارزش سهام عدالت واگذار شده به دو دهک پایین درآمدی؛ با ۵۰٪ تخفیف و طی اقساط ده ساله واگذار می‌گردد (دوره بازپرداخت اقساط در خصوص سایر دهک‌های درآمدی به موجب مصوبه‌های مربوطه مشخص خواهد شد). بنابراین علی‌رغم اینکه میزان واگذاری‌های انجام یافته از این طریق درصد بالایی از ارزش واگذاری‌ها را به خود اختصاص می‌دهد، مبالغ واریزی به خزانه به ویژه در سال واگذاری صفر می‌باشد.

۲. به موجب قانون «اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم چهارم «۴۴» قانون اساسی»، تمام درآمد حاصل از واگذاری می‌بایستی به حساب خزانه واریز گردد؛ که به دلیل عدم وجود مقررات اجرایی آن، کماکان در سال ۱۳۸۷ مقررات قانون برنامه سوم و چهارم توسعه، اجرا گردیده است.

هرچند که به موجب قانون «اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم «۴۴» قانون اساسی» دامنه واگذاری سهام شرکتهای دولتی و متعلق به دولت بسیار گسترده‌تر شده است، ولی باتوجه به نحوه دریافت و تخصیص درآمدهای حاصل از واگذاری و با عنایت به بررسی مقایسه‌ای درصد تحقق درآمد پیش‌بینی شده در بودجه در مقایسه با ارزش واریزی به خزانه طی سال‌های گذشته، به شرح جدول (۶-۲)، نگرش واقعی‌تر به تخصیص مبالغ حاصل از واگذاری در قوانین بودجه سنواتی ضروری می‌باشد.

جدول (۶-۲): خلاصه عملکرد سازمان خصوصی‌سازی در تحقق اهداف درآمدی حاصل از واگذاری از سال ۱۳۸۰ لغایت سال ۱۳۸۷

دوره مورد بررسی	درآمد پیش‌بینی شده در بودجه (میلیارد ریال)	ارزش مبالغ واریز شده به خزانه (میلیارد ریال)	درصد تحقق درآمد پیش‌بینی شده در بودجه باتوجه به وصولی‌های خزانه
سال ۱۳۸۰	۱,۲۰۰	۹۳/۶	۷/۸
سال ۱۳۸۱	۶,۰۰۰	۱,۰۱۲/۸	۱۶/۹
سال ۱۳۸۲	۷,۰۰۰	۲,۴۸۰/۷	۳۵/۴
سال ۱۳۸۳	۱۱,۰۰۰	۲,۹۴۵/۲	۲۶/۸
سال ۱۳۸۴	۵,۰۰۰	۱,۳۱۶/۲	۲۶/۳
سال ۱۳۸۵	۷,۴۰۰	۱,۶۰۴/۲	۲۱/۷
سال ۱۳۸۶	۳۰,۰۰۰	۶,۰۷۱/۵	۲۰/۲
سال ۱۳۸۷	۳۰,۰۰۰	۱۵,۶۹۵/۹۸	۵۲/۳

۲-۵- تحقق اهداف واگذاری سهام بابت رد دیون دولت، در سال ۱۳۸۷

مسئولیت واگذاری سهام شرکت‌های دولتی و متعلق به دولت به دستگاه‌های طلبکار همچون سازمان تأمین اجتماعی، سازمان بازنشستگی کشوری، صندوق ذخیره فرهنگیان و ...، که قبلاً به موجب قوانین بودجه سنواتی، بر عهده کمیته ویژه‌ای به ریاست معاون اول ریاست جمهوری و متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی، رفاه و تأمین اجتماعی، کار و امور اجتماعی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و وزارتخانه، سازمان و یا مؤسسه دولتی ذیربط (حسب مورد) و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی سابق کشور، بوده و بهای ارزیابی براساس ارزیابی کارشناسان رسمی این کمیته صورت می‌گرفته، از سال ۱۳۸۶ به سازمان خصوصی سازی محول گردید. انجام این امر موجب گردید تا واگذاری سهام بابت رد دیون دولت نیز به طور متمرکز و در کنار انجام امور مربوط به واگذاری به سایر بخشهای اقتصادی توسط این سازمان صورت پذیرد و فرآیند شناسایی شرکت‌ها، آماده‌سازی و قیمت‌گذاری و اخذ مصوبه‌های مورد نیاز، از طریق سازمان خصوصی سازی انجام پذیرفته و ارزیابی عملکرد دولت در این خصوص آسانتر امکان‌پذیر گردد.

با توجه به مسئولیت محوله، سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۸۷ و در چارچوب مصوبات هیأت وزیران نسبت به واگذاری ۴۰,۵۳۱ میلیارد ریال از سهام شرکت‌های دولتی و متعلق به دولت به دستگاه‌های طلبکار، از جمله بنیاد شهید انقلاب اسلامی، سازمان تأمین اجتماعی و صندوق ذخیره فرهنگیان، بابت رد دیون دولت اقدام نموده‌است؛ که تقریباً معادل ۳/۵ برابر بودجه ۱۲,۰۰۰ میلیارد ریالی در نظر گرفته شده در قانون بودجه سال ۱۳۸۷، می‌باشد.

جدول (۲-۷): خلاصه عملکرد سازمان خصوصی سازی در تحقق اهداف واگذاری بابت رد دیون دولت در سال ۱۳۸۷

دوره مورد بررسی	درآمد پیش بینی شده در بودجه بابت رد دیون دولت (میلیارد ریال)	ارزش واگذاری‌های انجام یافته بابت رد دیون دولت (میلیارد ریال)	درصد تحقق درآمد پیش بینی شده در بودجه نسبت به ارزش واگذاریها
سال ۱۳۸۷	۱۲,۰۰۰	۴۰,۵۳۱	۳۳۷٪/۸

۳- عملکرد سازمان خصوصی‌سازی در راستای اجرای طرح توزیع سهام عدالت

اجرای طرح توزیع سهام عدالت و انجام وظایف دبیرخانه‌ای ستاد مرکزی توزیع سهام عدالت که بر مبنای آئین‌نامه شماره ۱۰۴۱۵۹/ت/۳۶۲۵۴ مورخ ۱۳۸۵/۸/۲۸ هیأت وزیران، موضوع «آئین‌نامه اجرایی افزایش ثروت خانوارهای ایرانی از طریق گسترش سهم بخش تعاون براساس توزیع سهام عدالت»، برعهده سازمان خصوصی‌سازی گذاشته بود؛ و به موجب فصل ششم (مواد ۳۴ تا ۳۸) قانون «اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی» ادامه انجام آن مورد تأکید و تأیید قرار گرفته بود؛ در سال ۱۳۸۷ نیز به دلیل «اهداف والای مترتب بر اجرای این امر»، با جدیت و پشتکار تمام ادامه یافت. به موجب قانون اخیرالذکر دولت مجاز گردیده است تا در اجرای سیاست گسترش مالکیت عمومی به منظور تأمین عدالت اجتماعی، تا چهل درصد (۴۰٪) مجموع ارزش سهام بنگاه‌های قابل واگذاری در هر بازار موضوع گروه (۲) ماده (۲) این قانون را به شش (۶) دهک پایین درآمدی جامعه واگذار نماید. در مورد دو دهک پایین درآمدی با اولویت روستانشینان و عشایر، سهام با پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف و با دوره تقسیط ده ساله واگذار می‌گردد ولی در مورد چهار دهک بعدی، حسب مورد، واگذاری به صورت تقسیط ده ساله امکان پذیر است. بنابراین سازمان خصوصی‌سازی که مسئولیت اجرای طرح یاد شده را برعهده داشته است، طی سال ۱۳۸۷ نیز اقدامات وسیع و گسترده‌ای را به منظور «شناسایی مشمولان طرح»، «آماده‌سازی سهام قابل واگذاری»، «واگذاری سهام» و «توزیع سود سهام»، به عمل آورده است.

۳-۱- اقدامات انجام یافته در راستای شناسایی مشمولان طرح توزیع سهام عدالت

به موجب مصوبه‌های ستاد مرکزی توزیع سهام عدالت؛ واگذاری سهام عدالت در ۱۳ مرحله و به منظور شناسایی ۴۶,۲۹۶,۵۵۱ نفر، به شرح ذیل مورد اجرا قرار گرفت:

۳-۱-۱- شناسایی مشمولان مرحله اول طرح توزیع سهام عدالت

در مرحله اول طرح توزیع سهام عدالت، مددجویان نهادهای حمایتی شامل:

- کلیه افراد نیازمند مشمول طرح شهید رجایی و عائله تحت تکفل آنها؛

- کلیه افراد خانواده‌های مشمول طرح مددجویی کمیته امداد امام خمینی (ره) و تحت حمایت معیشتی این نهاد؛
- کلیه کودکان و زنان بی سرپرست تحت حمایت معیشتی مستمر سازمان بهزیستی کشور؛
- کودکان بدسرپرست تحت حمایت معیشتی مستمر سازمان بهزیستی کشور؛
- معلولان نیازمند تحت حمایت معیشتی مستمر سازمان بهزیستی کشور؛
- کلیه اعضای خانواده‌های دارای معلول تحت حمایت معیشتی مستمر سازمان بهزیستی کشور؛
- کلیه آسیب دیدگان اجتماعی تحت حمایت معیشتی مستمر سازمان بهزیستی کشور؛ و
- رزندگان فاقد شغل و درآمد و خانواده‌های تحت تکفل آنها،

در دو بخش مورد شناسایی قرار گرفتند. در بخش اول نسبت به دریافت اطلاعات ۵,۸۹۷,۳۶۷ نفر اقدام گردید؛ که پس از صدور و توزیع دعوت‌نامه میان این افراد، ۴,۵۲۹,۴۶۳ نفر از طریق شرکتهای تعاونی شهرستانی، تحت پوشش طرح توزیع سهام عدالت قرار گرفتند. همچنین در سال ۱۳۸۷ اقدامات مربوط به شناسایی ۶,۷۳۲,۱۲۵ نفر به عنوان بخش تکمیلی مرحله اول انجام پذیرفت که تا پایان این سال، نسبت به صدور و توزیع ۳,۴۲۹,۵۲۱ دعوت‌نامه میان این افراد و فراهم آوردن بستر ثبت نام آنان در تعاونی‌های مربوطه، اقدام گردیده است.

۳-۱-۲- شناسایی مشمولان مرحله دوم طرح توزیع سهام عدالت

در مرحله دوم طرح توزیع سهام عدالت، روستائیان و عشایر فاقد شغل و درآمد، مشمول دریافت سهام شدند. به منظور انجام این امر شناسایی ۱۷,۳۱۵,۶۶۶ نفر در دو بخش در دستور کار قرار گرفت، که در راستای آن اقدامات وسیع و گسترده‌ای شامل تدوین دستورالعمل‌های انجام کار، صدور و توزیع فرم الکترونیکی شناسایی خانوار در قالب دعوت‌نامه و ثبت نام مشمولان، انجام پذیرفت.

- بخش اول کار با صدور و توزیع ۵,۵۹۹,۰۸۸ دعوت‌نامه انجام شد که منجر به ثبت نام ۵,۳۶۷,۱۱۱ نفر در تعاونی‌های عدالت شهرستانی گردید.
- بخش دوم کار با صدور و توزیع بیش از ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ دعوت‌نامه دنبال گردید که در مرحله تکمیل و ثبت نام مشمولان در تعاونی‌های عدالت شهرستانی می‌باشد.

۳-۱-۳- شناسایی مضمولان مرحله سوم طرح توزیع سهام عدالت

مضمولان مرحله سوم طرح توزیع سهام عدالت، شامل کلیه شاغلین دستگاههای اجرایی و افراد تحت تکفل آنان؛ و بازنشستگان لشگری، کشوری و تأمین اجتماعی و افراد تحت تکفل آنان، به تعداد ۱۳,۸۴۶,۵۲۱ نفر می‌باشد؛ که انجام این کار نیز در دو بخش صورت پذیرفته است.

- بخش اول با صدور و توزیع ۱۲,۸۳۰,۶۲۶ دعوت‌نامه انجام پذیرفت که منجر به ثبت نام ۱۰,۴۷۱,۳۳۷ نفر در تعاونی‌های عدالت شهرستانی گردید.
- بخش دوم به عنوان بخش تکمیلی با هدف شناسایی ۱,۱۵۳,۱۱۸ نفر، با صدور فرم شناسایی خانوارها (دعوت‌نامه) برای آنان، اجرایی گردید.

۳-۱-۴- شناسایی مضمولان مرحله چهارم طرح توزیع سهام عدالت

در مرحله چهارم طرح توزیع سهام عدالت، اینثارگران، جانبازان و خانواده معزز شهدا به‌عنوان جامعه هدف مورد شناسایی قرار گرفتند؛ که در این میان اقدامات ذیل انجام پذیرفت:

- در بخش اول شناسایی مضمولان موضوع این بند، ۱,۲۴۲,۱۵۳ دعوت‌نامه صادر و توزیع گردیده است که منجر به ثبت نام ۵۶۳,۱۸۳ نفر در تعاونی‌های عدالت شهرستانی شد.
- در بخش دوم به عنوان بخش تکمیلی این مرحله نیز ۱۴۱,۲۸۴ فرم شناسایی خانوار به صورت دعوت‌نامه توزیع گردید که در مرحله تکمیل و جمع‌آوری و انطباق می‌باشد.

۳-۱-۵- شناسایی مضمولان مراحل پنجم تا سیزدهم

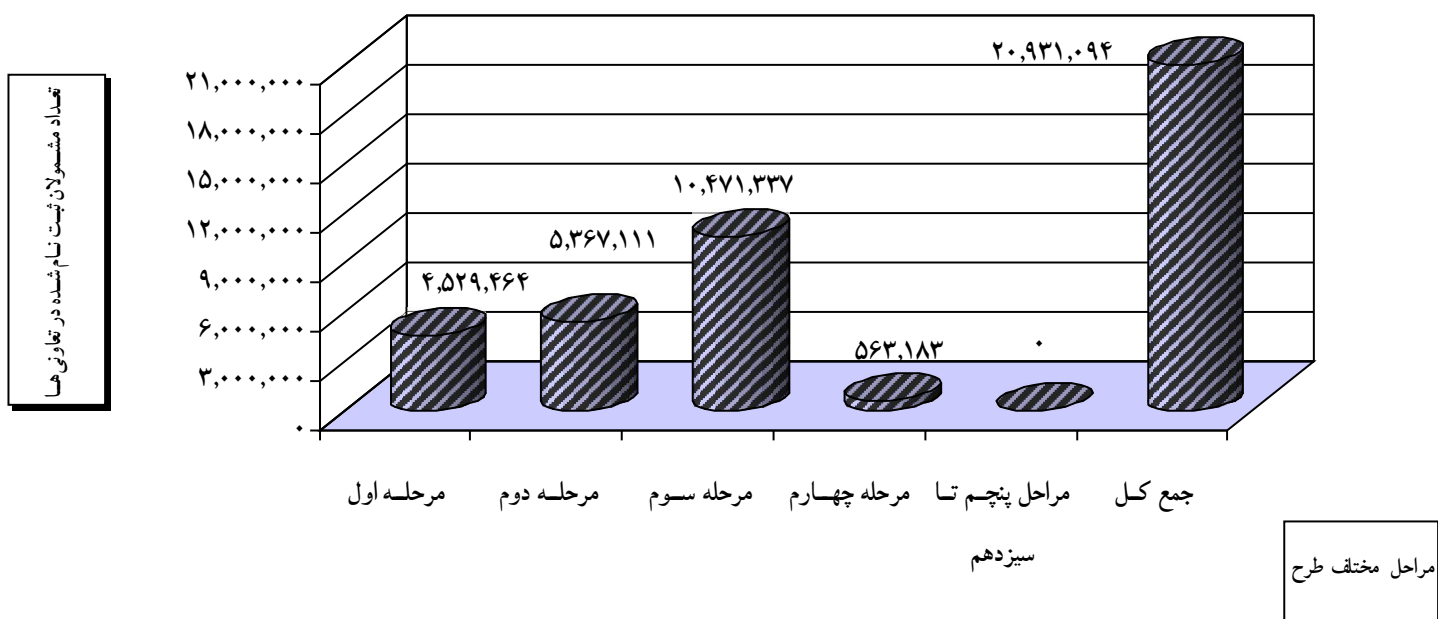
شناسایی مضمولان این بند به تعداد ۳۳۶,۵۹۹ نفر و به شرح ذیل؛ از طریق صدور دعوت‌نامه و با کمک نهادهای متولی همچون وزارت کار و امور اجتماعی، سازمان اوقاف و امور خیریه، مرکز خدمات حوزه‌های علمیه، شورای سیاست‌گذاری نماز جمعه؛ و غیره در حال انجام می‌باشد.

- مرحله پنجم: زنان کارگر سرپرست خانوار؛

- مرحله ششم: گروه‌های باقیمانده هدف و شناسایی شده در مراحل قبل و نیز کارگران فصلی- پیمانکاری و ...؛
- مرحله هفتم: خدام مساجد، حسینیه‌های و امامزاده‌ها؛
- مرحله هشتم: طلاب حوزه‌های علمیه سراسر کشور؛
- مرحله نهم: بیماران خاص (هموفیلی، ام‌اس، تالاسمی و دیالیزی)؛
- مرحله دهم: آسیب‌دیدگان از حملات شیمیایی سردشت؛
- مرحله یازدهم: کارکنان ستادهای نماز جمعه؛
- مرحله دوازدهم: روزنامه‌نگاران؛ و
- مرحله سیزدهم: دست‌اندرکاران طرح توزیع سهام عدالت.

خلاصه اطلاعات مرتبط با شناسایی مشمولان طرح توزیع سهام عدالت، جامعه هدف و مراحل انجام کار به شرح نمودار و جدول (۱-۳)، قابل ملاحظه است.

نمودار (۱-۳): تعداد مشمولان شناسایی شده طرح توزیع سهام عدالت به تفکیک مراحل مختلف طرح (مشمولان ثبت نام شده در تعاونی‌ها)

جدول (۱-۳): وضعیت شناسایی مشمولان طرح توزیع سهام عدالت به تفکیک جامعه هدف و مراحل انجام کار

تعداد نفرات				جامعه هدف	
دریافت اطلاعات شناسایی	صدور دعوتنامه	توزیع دعوتنامه	ثبت نام در تعاونی		
۵,۸۹۸,۳۶۷	۴,۹۸۱,۵۱۴	۴,۹۸۱,۵۱۴	۴,۵۲۹,۴۶۳	بخش اول	مددجویان نهادهای حمایتی (مرحله اول)
۶,۷۳۳,۱۲۵	۳,۴۲۹,۵۲۱	۳,۴۲۹,۵۲۱	در حال ثبت نام	بخش تکمیلی	
۱۲,۶۳۰,۴۹۲	۸,۴۱۱,۰۳۵	۸,۴۱۱,۰۳۵	۴,۵۲۹,۴۶۳	مجموع	
۵,۷۷۹,۵۷۵	۵,۵۹۹,۰۸۸	۵,۵۹۹,۰۸۸	۵,۳۶۷,۱۱۱	بخش اول	روستاییان و عشایر (مرحله دوم)
۱۱,۵۳۶,۰۹۱	۱۰,۶۹۲,۲۸۶	۱۰,۶۹۲,۲۸۶	در حال ثبت نام	بخش تکمیلی	
۱۷,۳۱۵,۶۶۶	۱۵,۷۱۲,۹۵۸	۱۶,۲۹۱,۳۷۴	۵,۳۶۷,۱۱۱	مجموع	
۱۳,۸۴۶,۵۲۱	۱۲,۸۳۰,۶۲۶	۱۲,۸۳۰,۶۲۶	۱۰,۴۷۱,۳۳۷	بخش اول	بازنستگان شاغلین و (مرحله سوم)
۱,۱۵۳,۱۱۸	-	-	-	بخش تکمیلی	
۱۳,۸۴۶,۵۲۱	۱۲,۸۳۰,۶۲۶	۱۲,۸۳۰,۶۲۶	۱۰,۴۷۱,۳۳۷	مجموع	
۲,۱۶۷,۲۷۳	۱,۲۴۲,۱۵۳	۱,۲۴۲,۱۵۳	۵۶۳,۱۸۳	بخش اول	ایثارگران (مرحله چهارم)
۱۴۱,۲۸۴	-	-	-	بخش تکمیلی	
۲,۱۶۷,۲۷۳	۱,۲۴۲,۱۵۳	۱,۲۴۲,۱۵۳	۵۶۳,۱۸۳	مجموع	
۳۳۶,۵۹۹	۲۳۴,۵۸۷	۲۳۴,۵۸۷	در حال ثبت نام	سایر مراحل شامل: زنان کارگر سرپرست خانوار، خدام مساجد و حسینیه‌ها، کارکنان ستادهای نماز جمعه و طلاب حوزه‌های علمیه سراسر کشور	
۳۳۶,۵۹۹	۲۳۴,۵۸۷	۲۳۴,۵۸۷	۲۳۴,۵۸۷	مجموع	
۴۶,۲۹۶,۵۵۱	۳۹,۰۰۹,۷۷۵	۳۸,۴۳۱,۳۵۹	۲۰,۹۳۱,۰۹۴	جمع کل	

۳-۲- اقدامات انجام یافته در خصوص آماده سازی و واگذاری سهام به مشمولان طرح توزیع سهام عدالت

در طول اجرای فرآیند توزیع سهام عدالت از سال ۱۳۸۵ تا پایان سال ۱۳۸۷ یکی از پیچیده ترین مباحث پس از شناسایی مشمولان طرح، آماده سازی و واگذاری سهام شرکت های دولتی و متعلق به دولت به این افراد می باشد. از زمان اجرای طرح تا پایان سال ۱۳۸۷، در چارچوب آئین نامه شماره ۱۰۴۱۵۹/ت/۳۶۲۵۴ مورخ ۱۳۸۵/۸/۲۸ هیأت وزیران؛ واگذاری سهام از طریق شرکت کارگزاری سهام عدالت به عنوان شرکت واسط به شرکتهای سرمایه گذاری استانی (۳۰ شرکت)؛ و از آن طریق به شرکتهای تعاونی شهرستانی (۳۳۷ شرکت) که مشمولان طرح عضو آنها هستند، انجام پذیرفته است.^۱

در مجموع از سال ۱۳۸۵ تا پایان سال ۱۳۸۷، درصدهای متفاوتی از سهام متعلق به ۵۰ شرکت (۲۰ شرکت بورسی و ۳۰ شرکت غیربورسی) به ارزش ۲۱۷,۶۱۷ میلیارد ریال، بابت طرح توزیع سهام عدالت واگذار و یا تخصیص یافته است.

۳-۲-۱- واگذاری سهام به مشمولان مرحله اول

براساس مصوبات ستاد مرکزی توزیع سهام عدالت، مشمولان مرحله اول طرح، دوبار، به شرح ذیل، از سهام قابل واگذاری دولت برخوردار گردیدند:

- در سال ۱۳۸۵، سهام ۱۴ شرکت (۱۰ شرکت بورسی و ۴ شرکت غیربورسی) با درصدهای متفاوت و واگذاری و به ارزش ۲۱,۷۳۵ میلیارد ریال به مشمولان شناسایی شده مرحله اول، از طریق شرکتهای سرمایه گذاری استانی، واگذار گردید؛ و
- در سال های ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷؛ و به موجب مصوبه های مورخ ۱۳۸۶/۶/۲۲ و ۱۳۸۶/۱۲/۲۸ ستاد مرکزی توزیع سهام عدالت، موضوع واگذاری مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال به هر کدام از مشمولان مرحله اول طرح توزیع سهام عدالت برای دومین بار، ارزشی معادل ۲۳,۵۵۹ میلیارد ریال، از سهام شرکتهای مصوب

^۱- براساس قانون «اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم «۴۴» قانون اساسی» سازمان خصوصی سازی موظف است سهام هر بنگاه قابل واگذاری در قالب طرح توزیع سهام عدالت را مستقیماً بین شرکتهای سرمایه گذاری استانی تقسیم کند. سهم هر یک از شرکتهای سرمایه گذاری استانی متناسب با تعداد اعضای تعاونی های شهرستانی هر استان خواهد بود؛ که با توجه به نیاز به آئین نامه اجرایی جهت اجرای این امر، واگذاری در سال ۱۳۸۷ در چارچوب مقررات موجود انجام یافته است.

قابل واگذاری، به حدود ۴,۵۲۹,۴۶۳ نفر از مشمولان مرحله اول طرح، از طریق شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی، تخصیص یافت.

در مجموع حدود ۴۵,۰۰۰ میلیارد ریال از سهام شرکت‌های دولتی و متعلق به دولت به ۴,۵۰۰,۰۰۰ نفر از مشمولان مرحله اول طرح توزیع سهام عدالت، اختصاص یافت.

۳-۲-۲- واگذاری سهام به مشمولان مراحل دوم تا سیزدهم

• به موجب مصوبات ستاد مرکزی توزیع سهام عدالت، مبلغ سرانه حداکثر ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از سهام شرکت‌های مصوب قابل واگذاری به مشمولان مراحل دوم تا چهارم طرح توزیع سهام عدالت، تخصیص یافت. بنابراین در راستای مصوبات مذکور تا پایان سال ۱۳۸۷ بیش از ۱۶۶,۰۰۰ میلیارد ریال سهام به این افراد واگذار گردید.

در مجموع بیش از ۱۶۶,۰۰۰ میلیارد ریال از سهام شرکت‌های دولتی و متعلق به دولت به حدود ۱۶,۶۰۰,۰۰۰ نفر از مشمولان مرحله دوم تا چهارم طرح توزیع سهام عدالت، اختصاص یافت.

• باتوجه به اینکه مشمولان مراحل پنجم تا سیزدهم در حال ثبت نام در تعاونی‌های عدالت‌شهرستانی می‌باشند، واگذاری سهام به این افراد پس از شناسایی کامل و براساس مصوبات مربوطه، صورت می‌پذیرد.

جدول (۲-۳): فهرست شرکتهای واگذار شده در قالب طرح توزیع سهام عدالت، دربرگیرنده درصد واگذاری

شرکتهای بورسی					
ردیف	نام شرکت	درصد واگذاری	ردیف	نام شرکت	درصد واگذاری
۱	ملی صنایع مس ایران	۳۶/۹	۱۱	کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران	۲۴
۲	فولاد مبارکه	۳۰/۲	۱۲	حمل و نقل پتروشیمی	۲۹
۳	فولاد خوزستان	۳۰/۵	۱۳	سرمایه گذاری توسعه صنعتی ایران	۲۳/۴
۴	ایرالکو	۳۰	۱۴	سرمایه گذاری رنا	۴/۵
۵	ایران خودرو	۱	۱۵	سیمان داراب	۵۰
۶	سایپا	۱	۱۶	سیمان دشتستان	۳۴
۷	مخابرات ایران	۲۰	۱۷	پارس سوئیچ	۴۵/۵
۸	کارخانجات مخابراتی ایران	۳۵	۱۸	پالایش نفت اصفهان	۳۰
۹	چادر ملو	۲۰/۷	۱۹	مپنا	۲۵/۶
۱۰	گل گهر	۱۰/۹	۲۰	نیرو ترانس	۳۰/۷

شرکتهای غیر بورسی					
ردیف	نام شرکت	درصد واگذاری	ردیف	نام شرکت	درصد واگذاری
۱	بانک تجارت	۴۰	۱۶	پتروشیمی تبریز	۱۰
۲	بانک صادرات	۴۰	۱۷	پتروشیمی جم	۱۵
۳	بانک ملت	۴۰	۱۸	پتروشیمی خوزستان	۳۰
۴	پالایش نفت آبادان	۳۰	۱۹	پتروشیمی شهید تندگویان	۱۰
۵	پالایش نفت بندرعباس	۳۰	۲۰	پتروشیمی فجر	۳۰
۶	پالایش نفت تبریز	۳۰	۲۱	پتروشیمی مارون	۳۰
۷	پالایش نفت تهران	۳۰	۲۲	پست بانک	۲۵
۸	پالایش نفت شازند اراک	۳۰	۲۳	سایبر	۴۸/۶
۹	پالایش نفت شیراز	۳۰	۲۴	شهر صنعتی البرز	۲۳/۲
۱۰	پالایش نفت کرمانشاه	۳۰	۲۵	شهر صنعتی رشت	۲۸/۵
۱۱	پالایش نفت لاوان	۳۰	۲۶	شهر صنعتی کاوه	۲۱/۴
۱۲	پتروشیمی ارومیه	۳۰	۲۷	مگا موتور	۶/۸
۱۳	پتروشیمی بندر امام	۳۰	۲۸	ملی حفاری ایران	۳۰
۱۴	پتروشیمی بوعلی سینا	۳۰	۲۹	فولاد آلیاژی ایران	۳۹/۵

گزارش عملکرد سال ۱۳۸۷

۴۲	مشانیر	۳۰	۳۰	پتروشیمی بیستون	۱۵

۳-۳- توزیع سود سهام میان مشمولان طرح توزیع سهام عدالت

فرآیند توزیع سود سهام فرآیندی پیچیده و زمان بر بوده است که پس از شناسایی مشمولان نهایی طرح، براساس انطباق تعداد مشمول ثبت نام شده و تعداد مشمول ابلاغ شده در تمام استان‌های کشور، قابلیت انجام یافت؛ و در این راستا تاکنون دوبار سود سهام متعلق به سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ میان مشمولان به شرح زیر توزیع گردیده است:

- در سال ۱۳۸۶ سود سهام سال ۱۳۸۵، میان مشمولان مرحله اول طرح به ازاء هر نفر ۴۰۰,۰۰۰ ریال توزیع گردید؛ که در این راستا ۴,۲۹۰,۰۰۰ نفر سود خود را از طریق شعب بانک سپه در تمام نقاط کشور، دریافت نمودند.
- در سال ۱۳۸۷ نیز سود سهام سال ۱۳۸۶، میان مشمولان مرحله اول طرح به ازاء هر نفر ۸۰۰,۰۰۰ ریال توزیع گردید. توزیع این سود از طریق شعب متعلق به چهار بانک از بهمن سال ۱۳۸۷ آغاز شد؛ که تا پایان این سال ۴,۲۷۰,۰۰۰ نفر سود خود را دریافت نمودند.
- در سال ۱۳۸۷، ۵,۳۶۷,۱۱۱ نفر از مشمولان مرحله دوم طرح، مشمول دریافت سود سهام سال ۱۳۸۶ گردیدند که به ازاء هر فرد مبلغ ۸۰۰,۰۰۰ ریال سود تخصیص یافت. واگذاری این سود از اردیبهشت سال ۱۳۸۸ و از طریق شعب مختلف بانکها، امکان پذیر می گردد.
- همچنین به ازاء هر فرد از مشمولان مرحله سوم طرح، مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال (مبلغ غیر قطعی) سود از محل سهام واگذار شده به آنها، تخصیص یافته است. مشمولان سایر مراحل به دلیل عدم دریافت سهام تاکنون مشمول دریافت سود نیز نگردیده‌اند.

خلاصه عملکرد درخصوص پرداخت سود عملکرد سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶، در جدول ذیل نشان داده شده است.

جدول (۳-۳): میزان پرداخت سود عملکرد سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ به مشمولان
مراحل مختلف طرح توزیع سهام عدالت

سود عملکرد سال ۱۳۸۶ به ازاء هر نفر (ریال)	سود عملکرد سال ۱۳۸۵ به ازاء هر نفر (ریال)	جامعه هدف	
۸۰۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	بخش اول	مددجویان نهادهای حمایتی (مرحله اول)
—	—	بخش تکمیلی	
۸۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰	مجموع	
۸۰۰,۰۰۰	—	بخش اول	روستاییان و عشایر (مرحله دوم)
—	—	بخش تکمیلی	
۸۰۰/۰۰۰	—	مجموع	
۵۰۰,۰۰۰ (قطعی نشده)	—	بخش اول	شاغلین و بازنشستگان (مرحله سوم)
—	—	بخش تکمیلی	
—	—	مجموع	
—	—	مراحل چهارم تا سیزدهم شامل: ایثارگران، زنان کارگر سرپرست خانوار، خدام مساجد و حسینیه‌ها، کارکنان ستادهای نماز جمعه و طلاب حوزه‌های علمیه سراسر کشور	

۴- سایر اقدامات

۴-۱- اقدامات انجام یافته در راستای تدوین مقررات اجرایی قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

قانون «اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی» که پس از فراز و نشیب‌های بسیار و بعد از گذشت حدود یک سال و سه ماه از تقدیم لایحه آن توسط دولت به مجلس، در تاریخ ۱۳۸۷/۴/۳۱ توسط ریاست محترم مجلس شورای اسلامی جهت اجراء به ریاست محترم جمهوری ابلاغ گردیده بود، در تاریخ ۱۳۸۷/۵/۱۲ توسط ریاست جمهوری به دستگاه‌های مربوطه از جمله وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغ گردید تا زمینه تسریع در اجرایی شدن آن فراهم گردد. باتوجه به اینکه اجرایی شدن هر قانونی بدون وجود مقررات اجرایی آن شامل آئین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و ضوابط اجرایی، ناممکن است، تلاش گردید تا این مقررات در اسرع وقت تدوین، تصویب و قابل اجراء گردد. در این راستا به موجب قانون، تدوین ۴۲ مورد آئین‌نامه، دستورالعمل، لایحه، ضابطه اجرایی و غیره به عهده دستگاه‌های مختلف گذاشته شده است؛ که در این میان مسئولیت تهیه و تدوین پیش‌نویس ۳۱ مورد به‌طور مستقیم و ۵ مورد به‌طور غیرمستقیم به وزارت امور اقتصادی و دارایی محول گردیده و تدوین ۶ مورد دیگر به سایر دستگاه‌ها، نهادها و ارگان‌ها سپرده شده بود. از میان موارد سپرده شده به وزارت امور اقتصادی و دارایی، تدوین ۱۹ مورد پیش‌نویس بر عهده سازمان خصوصی‌سازی قرار گرفت؛ که سازمان خصوصی‌سازی در راستای اجرایی کردن مسئولیت محوله، نسبت به تهیه و نهایی کردن پیش‌نویس تمامی این مقررات و ارسال برای مراجع ذیربط، جهت تصویب اقدام نمود.

مراجع تصویب مقررات قانون عمدتاً «هیأت وزیران»، «شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴» و «هیأت واگذاری» می‌باشند؛ که در این میان جهت تسریع در امر اجرای قانون، «هیأت وزیران» با استفاده از اصل ۱۳۸ قانون اساسی نسبت به ایجاد کمیته‌ای متشکل از برخی از وزراء، جهت بررسی و تصویب مقررات اجرایی قانون اقدام نمود؛ همچنین دو نهاد «شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴» و «هیأت واگذاری»، کمیته‌هایی تخصصی جهت بررسی کارشناسی پیشنهادات تشکیل داده و از طریق این کمیته‌ها ضمن دریافت پیشنهادات، نسبت به تصویب آنها اقدام می‌نمایند.

• جدول خلاصه وظایف سازمان خصوصی‌سازی در خصوص تدوین مقررات اجرایی قانون دربرگیرنده اقدامات انجام یافته بر روی آنها، به شرح پیوست شماره ۷ می‌باشد.

۴-۲- نظارت و ارزیابی پس از واگذاری

در اجرای بند «ز» ماده (۵) اساسنامه سازمان خصوصی‌سازی و باتوجه به وظایف ابلاغی، سازمان خصوصی‌سازی مسئول پیگیری و نظارت بر حسن اجرای قراردادهای فروش سهام می‌باشد. پی‌گیری اجرای مفاد قراردادهای فروش سهام شرکتهای واگذار شده و نظارت مستمر بر اجرای دقیق تعهدات خریداران، محاسبه مبلغ سود فروش اقساطی، زمانبندی برنامه بازپرداخت اقساط و اعلام آزادسازی سهام بعد از پرداخت اقساط توسط خریدار در فروش‌های اقساطی از جمله وظایف سازمان در واگذاری‌ها می‌باشد. همچنین به موجب ماده (۹) آئین‌نامه اجرایی بند «و» ماده (۱۴) قانون برنامه سوم توسعه، تنفیذی در قانون برنامه چهارم توسعه، به منظور تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در اداره مطلوب شرکتهای واگذار شده و تحقق اهداف خصوصی‌سازی، این سازمان عملکرد خریداران شرکتهای واگذار شده را در دوره پس از واگذاری مورد ارزیابی قرار داده و در صورت بهبود شاخصهای عملکرد، پیشنهاد تخفیف برای خریداران را جهت تأیید و تصویب به مراجع ذیربط ارائه می‌نماید. در این راستا خلاصه عملکرد سازمان در این زمینه در سال ۱۳۸۷ به شرح ذیل می‌باشد:

۴-۲-۱- نظارت بر حسن عملکرد شرکت‌ها پس از واگذاری و اعطای تخفیفات به خریداران موفق در اداره امور شرکت‌های واگذار شده، در سال ۱۳۸۷

در اجرای ماده (۹) آئین‌نامه بند «و» ماده (۱۴) قانون برنامه سوم توسعه، تنفیذی در قانون برنامه چهارم توسعه و دستورالعمل تخفیفات فروش سهام مصوب ۱۳۸۵/۲/۵ هیأت واگذاری، به منظور تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در اداره مطلوب شرکتهای واگذار شده و تحقق اهداف خصوصی‌سازی، عملکرد خریداران سهام در اداره امور شرکتهای واگذار شده مورد بررسی و سنجش قرار می‌گیرد و در صورت اثبات اقدامات مؤثر و مثبت آنان در زمینه حفظ و یا افزایش اشتغال، سرمایه‌گذاری جدید و ارتقاء کارآئی و بهره‌وری، تخفیفاتی مشتمل بر «تطویل دوره بازپرداخت اقساط بدون احتساب سود فروش اقساطی» و یا «کاهش سود فروش اقساطی»، به خریداران اعطاء می‌شود که این خود از سیاستهای تشویقی سازمان خصوصی‌سازی در جهت افزایش سطح عمومی اشتغال، افزایش کارآئی و بهره‌وری و شتاب بخشیدن به رشد اقتصاد ملی می‌باشد. بررسی شمول تخفیف برای هر شرکت مستلزم بررسی گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت، بررسی صورت‌های مالی و تطبیق آن با دفاتر حسابداری شرکت، تعیین سطح واقعی اشتغال شرکت قبل و بعد از واگذاری و بعضاً

بازدید موردی از شرکت و نهایتاً طرح موضوع در کارگروه تخفیفات و تهیه گزارش جهت طرح در هیأت عامل سازمان و هیأت واگذاری می‌باشد. بدین منظور در سال ۱۳۸۷ موضوع تخفیف ۲ شرکت جمعاً به مبلغ ۱۰,۰۳۰ میلیون ریال بررسی گردید.

۴-۲-۲- انجام بازدیدهای دوره‌ای از شرکتهای واگذار شده، در سال ۱۳۸۷

در راستای اجرای وظایف نظارتی انجام بازدیدهای دوره‌ای از شرکتهای واگذار شده به منظور بررسی وضعیت شرکت پس از واگذاری و حصول اطمینان از تداوم و رشد فعالیت شرکت و تحقق اهداف مصرح در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در شرکت، توسط سازمان خصوصی سازی انجام می‌شود که در این راستا در سال ۱۳۸۷ از ۱۶ شرکت بازدید به عمل آمده است.

۴-۲-۳- ارزیابی شرکتهای واگذار شده، در سال ۱۳۸۷

بر اساس مفاد سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی یکی از الزامات واگذاری شرکتهای دولتی «نظارت و پشتیبانی مراجع ذیربط بعد از واگذاری برای تحقق اهداف واگذاری» است. سازمان خصوصی سازی نیز در این راستا و به منظور اجرای بهینه وظایف خود، موضوع ارزیابی نتایج کمی و کیفی حاصل از واگذاری واحدهای دولتی به واحدهای خصوصی را در سال ۱۳۸۶ شروع نمود و در قالب یک مدل علمی ارزیابی عملکرد، نتایج و دستاوردهای حاصل از واگذاری واحدهای دولتی را در بررسی تطبیقی عملکرد سالهای قبل و بعد از واگذاری مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار داده است. در فاز اول اجرای این پروژه، تعداد ۳۳ شرکت با فعالیتهای تولیدی و خدماتی که واگذاری آنها از سال ۱۳۸۱ آغاز شده است با استفاده از مجموعه‌ای شاخصهای کمی و کیفی به شرح ذیل مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند.

- معیارهای مالی و بورس؛
- معیارهای اقتصادی و بهره‌وری؛
- معیارهای فرآیندها و استانداردهای مدیریت کیفیت؛
- معیارهای آموزش و یادگیری کارکنان و مدیران؛
- معیارهای نوآوری و تحقیق و توسعه؛
- معیارهای اشتغال‌زایی؛
- معیارهای بازار و مشتری؛ و

● معیارهای مسئولیت اجتماعی و رضایت ذینفعان .

براساس نتایج این ارزیابی که در سال ۱۳۸۷ منتشرگردید، معیارهای مذکور در اغلب شرکتهای واگذارشده در سالهای پس از واگذاری بهبود یافته است. همچنین براساس بررسیهای انجام شده در این تحقیق سطح اشتغال در شرکتهای بررسی شده بیش از ۱۰٪ و ارزش تولیدات آنها معادل ۹۶٪ رشد داشته است. این در حالی است که حجم سرمایه‌گذاری انجام شده در شرکتهای مزبور به قیمت جاری، ۱۰٪ و میزان سودآوری آنها ۴/۵ برابر شده است.

در سال ۱۳۸۷ نیز ارزیابی ۴۹ شرکت واگذارشده در دستور کار سازمان خصوصی‌سازی قرار گرفت که پس از اتمام ارزیابی نتایج آن منتشر خواهد شد.

۴-۲-۴- قراردادهای جدید منعقد شده در سال ۱۳۸۷

قراردادهای واگذاری به طور کلی به دو صورت فروش اقساطی و یا نقدی می‌باشند که در سال ۱۳۸۷ تعداد ۴۸ قرارداد جدید (به استثنای قراردادهای فروش سهام در قالب طرح توزیع سهام عدالت و رد دیون) منعقد شده است. قراردادهای اقساطی برای واگذاریهایی منعقد می‌شوند که قسمتی از ثمن معامله به صورت نقد و قسمتی دیگر به صورت اقساطی و با احتساب سود فروش اقساطی دریافت خواهد شد، این قبیل واگذاریها مشمول نظارت و همچنین ارزیابی عملکرد به منظور ارائه تخفیف یا مشوقهای دیگر می‌باشند. در سال ۱۳۸۷، ۴۷ قرارداد در قالب فروش اقساطی منعقد شده است. قراردادهای نقدی برای واگذاریهایی منعقد می‌شوند که تمام ثمن معامله به صورت نقد دریافت خواهد شد و در سال ۱۳۸۷، ۸ قرارداد در قالب فروش نقدی منعقد شده است. قراردادهای منعقد شده سال ۱۳۸۷ از رشد بالایی نسبت به سال ۱۳۸۶ برخوردار بوده که برخی از اطلاعات مقایسه‌ای قراردادهای جدید منعقد شده در سال ۱۳۸۷ با سال ۱۳۸۶ به شرح جداول ذیل می‌باشد.

بررسی مقایسه‌ای عملکرد سازمان خصوصی‌سازی در خصوص مشخصات قراردادهای منعقد شده فروش، برای سالهای ۱۳۸۵ لغایت ۱۳۸۷ در جداول ذیل مشاهده می‌گردد.

جدول (۱-۴): ارزش کل سهام واگذار شده، که منجر به انعقاد قرارداد شده است (میلیون ریال)

نوع قرارداد	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	درصد رشد سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۶
نقد	۵،۴۲۱	۱۴،۷۵۸	۱۸،۰۷۳	۲۲
اقساط	۸۶۱،۶۷۶	۲،۲۸۹،۱۵۳	۳۶،۰۱۰،۷۹۴	۱،۴۷۳
جمع	۸۶۷،۰۹۷	۲،۳۰۳،۹۱۱	۳۶،۰۲۸،۸۶۷	۱،۴۶۴

جدول (۴-۲): تعداد کل شرکتهای واگذارشده، که منجر به انعقاد قرارداد شده است

نوع قرارداد	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	درصد رشد سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۶
نقد	۳	۱۶	۸	-۵۰
اقساط	۶	۳۲	۴۷	۴۷
جمع	۹	۴۷	۵۵	۱۵

جدول (۴-۳): ترکیب خریداران شرکتهای واگذار شده، که منجر به انعقاد قرارداد شده است

نوع قرارداد	۱۳۸۵		۱۳۸۶		۱۳۸۷	
	اشخاص حقوقی	اشخاص حقیقی	اشخاص حقوقی	اشخاص حقیقی	اشخاص حقوقی	اشخاص حقیقی
نقد	۲	۱	۸	۸	۳	۵
اقساط	۲	۴	۱۸	۱۴	۵	۴۲
جمع	۴	۵	۲۶	۲۲	۸	۴۷

جدول (۴-۴): تفکیک تعداد شرکتهای واگذار شده دارای قرارداد، از لحاظ روش واگذاری

نوع قرارداد	۱۳۸۵		۱۳۸۶		۱۳۸۷	
	بورسی	غیربورسی	بورسی	غیربورسی	بورسی	غیربورسی
نقد	۰	۳	۰	۱۶	۱	۷
اقساط	۲	۴	۱۱	۲۱	۲۶	۲۱
جمع	۲	۷	۱۱	۳۷	۲۷	۲۸

جدول (۴-۵): تفکیک تعداد شرکتهای واگذار شده دارای قرارداد، از لحاظ درصد واگذاری

درصد واگذاری	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	درصد رشد سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۶
تا ۳۰ درصد	۴	۱۷	۳۱	۸۲
بین ۳۰ تا ۵۰ درصد	۱	۲۱	۱۹	-۱۰
بیش از ۵۰ درصد	۴	۱۰	۵	-۵۰
جمع	۹	۴۸	۵۵	۲۳

جدول (۴-۶): تفکیک تعداد شرکتهای واگذار شده دارای قرارداد، از لحاظ محدوده ارزش سهام واگذارشده

مبلغ خالص معامله	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	درصد رشد سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۶
تا ۷۰ میلیارد ریال	۷	۴۰	۲۴	-۴۰
بین ۷۰ تا ۲۰۰ میلیارد ریال	۱	۵	۲	-۶۰
بیش از ۲۰۰ میلیارد ریال	۱	۳	۲۹	۸۶۷
جمع	۹	۴۸	۵۵	۷۶۷

۴-۲-۵- مجوز کتبی ارائه شده برای افزایش و یا کاهش سرمایه شرکتهای مورد واگذاری، در سال ۱۳۸۷

به موجب بند «الف» تبصره (۱) ذیل ماده (۹) قراردادهای فروش اقساطی، خریدار تا زمانی که بدهی خود را با سازمان خصوصی سازی به طور کامل تسویه ننموده باشد، حق تغییر سرمایه شرکت مورد واگذاری را بدون اخذ مجوز کتبی سازمان ندارد و صدور مجوز کاهش سرمایه صرفاً از طریق کاهش ارزش اسمی سهام و صدور مجوز افزایش سرمایه نیز مشروط به توثیق سهام افزایش یافته به تبع سهام اولیه مقدور می باشد. در اجرای این بند، ۸ مجوز افزایش سرمایه و ۱ مجوز کاهش سرمایه صادر شده است که نسبت به سال ۱۳۸۶ که ۴ مجوز صادر شده بود، ۱۲۵ درصد رشد داشته است.

۴-۲-۶- مجوزهای کتبی ارائه شده استمهال اقساط شرکتهای مورد واگذاری، در سال ۱۳۸۷

به منظور همراهی با برخی از خریداران سهام شرکتهای که به واسطه مشکلات عدیده و لزوم سرمایه گذاری و تزریق وجوه مالی در شرکت مورد خریداری، قادر به تأدیه برخی از اقساط به موجب قرارداد نباشند، حداکثر دو قسط از اقساط قرارداد و هریک به مدت حداکثر یکسال با احتساب سود فروش اقساطی دوره استمهال و با درخواست خریدار با دریافت چک معوض و با تصویب هیأت عامل سازمان و یا ریاست هیأت عامل حسب مورد، استمهال می شود که در سال ۱۳۸۷ برای تعداد ۳۱ قسط از اقساط قراردادهای فروش اقساطی درخواست استمهال توسط خریداران مطرح شده است که از این تعداد با ۲۳ درخواست موافقت شده است. باتوجه به اینکه تعداد ۱۳ قسط از اقساط قراردادهای فروش اقساطی در سال ۱۳۸۶ استمهال شده اند، تعداد اقساط استمهال شده سال ۱۳۸۷ نسبت به سال قبل از آن ۷۶ درصد رشد داشته است.

۴-۲-۷- مجوز کتبی تغییر مفاد اساسنامه شرکتهای مورد واگذاری، در سال ۱۳۸۷

به موجب بند «الف» تبصره (۱) ذیل ماده (۹) قراردادهای فروش اقساطی، خریدار تا زمانی که بدهی خود را با سازمان خصوصی سازی به طور کامل تسویه ننموده باشد، حق تغییر مفاد اساسنامه شرکت مورد واگذاری را بدون اخذ مجوز کتبی سازمان ندارد. در اجرای این بند مجوز تغییر مفاد اساسنامه برای ۸ شرکت صادر شده است که نسبت به سال ۱۳۸۶ که تعداد ۴ مجوز تغییر اساسنامه صادر شده بود، ۵۰ درصد رشد داشته است.

۴-۲-۸- مجوز کتبی فروش اموال و دارایی‌های ثابت شرکتهای مورد واگذاری، در سال ۱۳۸۷

به موجب بند «ب» تبصره (۱) ذیل ماده (۹) قراردادهای فروش اقساطی، خریدار تا زمانی که بدهی خود را با سازمان خصوصی سازی به طور کامل تسویه ننموده باشد، حق فروش اموال و دارایی‌های ثابت شرکت مورد واگذاری را بدون اخذ مجوز کتبی سازمان ندارد و صدور مجوز نیز مشروط به خرید دارایی ثابت حداقل معادل قیمت کارشناسی دارایی فروش رفته، می‌باشد. در سال ۱۳۸۷ در اجرای این بند ۶ مجوز فروش اموال صادر شده است که نسبت به سال ۱۳۸۶ که ۴ مجوز صادر شده بود ۵۰ درصد رشد داشته است.

۴-۲-۹- اتمام قرارداد و تسویه حساب کامل در سررسید یا قبل از سررسید

مطابق قراردادهای فروش اقساطی سهام، اقساط از خریداران وصول و در صورت تسویه کامل و نهایی مانده بدهی خریداران، سهام در وثیقه، اسناد معتبر تضمینی دریافتی از خریداران مانند سفته و ضمانت‌نامه بانکی از وثیقه آزاد و در اختیار آنان قرار می‌گیرد. همچنین وکالتنامه بلاعزل محضری تفویض شده از جانب خریداران در ارتباط با معامله سهام که تا پایان قرارداد و تسویه اقساط دارای اعتبار است، ابطال می‌گردد. در این خصوص تعداد ۱۲ مورد از قراردادهای فروش اقساطی تنظیمی با خریداران به لحاظ پرداخت اقساط در سررسید و یا واریز دفعتاً واحده و یکجای اقساط سررسید نشده، خاتمه پذیرفته است که در مقایسه با سال ۱۳۸۶ که تعداد ۱۹ قرارداد خاتمه یافته بود، ۵۸ درصد کاهش یافته است.

۴-۲-۱۰- آزادسازی بخشی از سهام، در سال ۱۳۸۷

مطابق ماده ۵ آئین‌نامه اجرایی بند (ه) ماده ۱۴ قانون برنامه سوم توسعه، تنفیذی در قانون برنامه چهارم توسعه، سازمان خصوصی سازی مجاز است بخشی از سهام خریداران اقساطی را که بهای آن توسط خریداران پرداخت شده، در زمان اعتبار قرارداد و در دوران پرداخت اقساط از وثیقه آزاد و در اختیار خریداران ذینفع قرار دهد. در این ارتباط تعداد ۱۹ مورد آزادسازی سهام در سال ۱۳۸۷ انجام شده است که نسبت به سال ۱۳۸۶ که تعداد ۵ مورد از سهام شرکتهای واگذار شده از وثیقه آزاد شده بود، ۲۸۰ درصد رشد داشته است.

۴-۲-۱۱- نظارت بر حسن ایفای تعهدات، پرداخت اقساط و محاسبات جرایم تأخیر اقساط خریداران، در سال ۱۳۸۷

طبق قوانین و مقررات و همچنین قراردادهای منعقد با خریداران، بر روند بازپرداخت اقساط کلیه قراردادهای فروش اقساطی سهام، نظارت کامل و مستمر صورت می‌پذیرد تا اقساط قراردادها در سررسید مقرر وصول گردند. سازمان خصوصی سازی با نظارت مستمر بر پرداخت اقساط خریداران

سهام اقساطی، ضمن پیگیری وصول اقساط، گزارش وضعیت اقساط معوق را به صورت ماهیانه به مراجع ذیربط ارسال می‌نماید. در طی سال ۱۳۸۷ مانده اقساط معوق، علی‌رغم پیگیری‌های مستمر سازمان، به دلیل بروز مشکلات فراگیر اقتصادی در سطح ملی با ۲۸۲ درصد رشد، از مبلغ ۳۱۵ میلیارد ریال در پایان اسفند ۸۶ به مبلغ ۱,۲۰۴ میلیارد ریال در پایان اسفند ماه ۸۷ افزایش یافته است. با این وجود در سال ۱۳۸۷ بیش از ۸۴٪ اقساط سررسید شده وصول شده‌اند.

۴-۲-۱۲- انجام اقدامات حقوقی و قضایی و یا اقدام به فروش مجدد سهام واگذار شده در مورد خریداران متخلف، در سال ۱۳۸۷

در صورت عدم پرداخت اقساط، اقدامات حقوقی و قضایی علیه خریدار متخلف و همچنین مطابق بند (د) ماده (۴) آئین‌نامه برقراری نظام اقساطی فروش سهام، در صورت عدم پرداخت دو قسط متوالی و یا چهار قسط متناوب از بدهی ناشی از واگذاری سهام، مانده بدهی به دین حال تبدیل می‌شود و سازمان خصوصی‌سازی به منظور حفظ حقوق دولت حسب مورد مکلف است نسبت به تأمین و وصول بدهی از وثایق مأخوذه طبق قوانین و مقررات اقدام نماید که در این گونه موارد ضمن اقدام حقوقی و قضایی علیه خریداران متخلف، فروش سهام در وثیقه نیز در دستور کار سازمان قرار می‌گیرد. در سال ۱۳۸۷ در مورد ۸ شرکت اقدامات حقوقی در جریان بوده و در مورد یک شرکت علاوه بر ادامه اقدام حقوقی سهام در وثیقه به علت عدم تأدیه اقساط مجدداً جهت فروش عرضه شده است.

۴-۳- انجام وظایف دبیرخانه‌ای هیأت واگذاری

دبیرخانه هیأت واگذاری در سال ۱۳۸۷ مسئولیت تهیه گزارش‌های کارشناسی برای طرح در نشست‌های هیأت و تهیه و ارسال دعوتنامه و صورتجلسات را بر عهده داشته است؛ که در همین راستا در سال مذکور زمینه برگزاری ۲۸ جلسه هیأت واگذاری با ۱۹۶ دستور جلسه فراهم گردید. در این جلسات در خصوص مواردی چون:

- تصویب قیمت پایه، درصد و شیوه واگذاری شرکتهای قابل واگذاری از طریق بورس و مزایده؛
- تصویب فهرست شرکتهای قابل واگذاری دربرگیرنده میزان، روش و برنامه زمانبندی؛
- پیشنهاد تغییر روش واگذاری و اصلاح قیمت و میزان سهام قابل واگذاری؛
- تصویب قیمت سهام قابل واگذاری بابت طرح توزیع سهام عدالت؛ و رد دیون دولت و سهام قابل واگذاری بابت پرداخت به بازنشستگان؛

- تصویب ضوابط آئین نامه ها و دستورالعمل های مرتبط با فرآیند واگذاری؛
- استمهال اقساط و بخشودگی جریمه تأخیر؛ و
- تخفیف به خریداران سهام شرکتهای دولتی،

و غیره، اتخاذ تصمیم به عمل آمد.

خلاصه عملکرد هیأت واگذاری از لحاظ اتخاذ تصمیمات و خلاصه آماری تصمیمات به شرح جداول شماره ۸ و ۹ پیوست می باشد.

همچنین به استناد ماده (۳) وظایف پیشنهادی دبیرخانه هیأت واگذاری که در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۵ هیأت واگذاری تصویب گردید، دبیرخانه به منظور انجام امور محوله می تواند نسبت به تشکیل کمیسیونهای تخصصی ذیربط اقدام و از خدمات مشاوره کارشناسان و مشاوران خبره استفاده نماید. به همین منظور در سال ۱۳۸۷ تعداد ۹ جلسه کمیسیون تخصصی هیأت واگذاری در سازمان خصوصی سازی تشکیل گردید و نسبت به موارد ذیل اتخاذ تصمیم به عمل آمد.

جدول (۷-۴): خلاصه مصوبات کمیسیون تخصصی هیأت واگذاری سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۸۷

شماره جلسات	تاریخ	خلاصه مصوبات	توضیحات
۱	۱۳۸۷/۸/۲۶	اتخاذ تصمیم در خصوص واگذاری شرکتهای زیرمجموعه پتروشیمی	با حضور اعضاء اصلی و نمایندگان شرکت پتروشیمی تشکیل گردید.
۲	۱۳۸۷/۹/۴	اتخاذ تصمیم در خصوص تبدیل به هلدینگ تعدادی از شرکتهای زیر مجموعه پتروشیمی	با حضور اعضاء اصلی و نمایندگان شرکت پتروشیمی تشکیل گردید.
۳	۱۳۸۷/۹/۹	اتخاذ تصمیم در خصوص ۲ آئین نامه و ۱ دستورالعمل قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم و ...	با حضور اعضاء اصلی تشکیل گردید.
۴	۱۳۸۷/۹/۱۸	اتخاذ تصمیم در خصوص ۱ آئین نامه قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم و ...	با حضور اعضاء اصلی تشکیل گردید.
۵	۱۳۸۷/۹/۲۵	اتخاذ تصمیم در خصوص ۲ دستورالعمل قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم و ...	با حضور اعضاء اصلی تشکیل گردید.
۶	۱۳۸۷/۱۰/۲	اتخاذ تصمیم در خصوص ۱ آئین نامه و ۱ دستورالعمل قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم و ...	با حضور اعضاء اصلی تشکیل گردید.
۷	۱۳۸۷/۱۰/۹	طرح موضوع تبدیل به هلدینگ تعدادی از شرکتهای زیرمجموعه شرکت ملی گاز ایران	شرکت ملی گاز ایران نسبت به ارائه گزارش توجیهی ظرف ۱۰ روز در خصوص تعیین تکلیف شرکتهای زیر مجموعه اقدام نماید.
۸	۱۳۸۷/۱۱/۲۹	۲ دستورالعمل و ۱ ضابطه اجرایی مطرح، ولی اتخاذ تصمیم نشد	با حضور اعضاء اصلی تشکیل گردید.
۹	۱۳۸۷/۱۲/۵	اتخاذ تصمیم در خصوص ۱ ضوابط اجرایی و ۲ دستورالعمل قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم و ...	با حضور اعضاء اصلی تشکیل گردید.

۴-۴- تعریف و اجرای مطالعات پژوهشی در خصوص موضوعات مرتبط با خصوصی سازی

به منظور فراهم آوردن بسترهای مناسب جهت انجام خصوصی سازی به صورتی بهینه و بر مبنای کار کارشناسی لازم و اطلاع رسانی و ایجاد شفافیت در دیدگاههای مختلف نسبت به فرآیند خصوصی سازی و سازوکارهای مرتبط با آن، در سال ۱۳۸۷ انجام چندین مطالعه پژوهشی در دستور کار این سازمان قرار گرفت و تعریف و اجرا گردید. از جمله این مطالعات می توان به موارد زیر اشاره نمود:

- تدوین برنامه اجرایی لایحه اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴؛
- ارزیابی عملکرد ۳۳ واحد اقتصادی واگذار شده بر اساس مدل مناسبی که در این راستا طراحی می گردد؛
- تهیه مقررات اجرایی در مورد خصوصی سازی اعم از تصویب آئین نامه ها، دستورالعمل ها، نظام نامه ها، و... مورد نیاز قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه و اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی؛ و
- خصوصی سازی آموزش و پرورش.

همچنین در سال ۱۳۸۷ در راستای اجرایی شدن ۱۹ اولویت پژوهشی تعریف شده توسط سازمان خصوصی سازی، بیش از ۳۵ طرح نامه پژوهشی مورد بررسی قرار گرفت و اقداماتی همچون تشکیل بانک اطلاعاتی طرح نامه های پژوهشی، ارزیابی طرح نامه های پژوهشی از طریق ارزیاب های داخلی و بیرون از سازمان، طبقه بندی و جمع بندی نظرات، اولویت بندی و انتخاب طرح نامه های برتر و رفع نواقص احتمالی، ارزیابی و انتخاب پیمانکاران نهایی طرح های پژوهشی و ارسال طرح نامه های برتر به ترتیب اولویت های تعیین شده توسط سازمان خصوصی سازی به معاونت فناوری و نوآوری معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور به منظور دریافت تأییدیه طرح نامه های مذکور، صورت پذیرفت که در نهایت منجر به انعقاد قرارداد و شروع اجرای ۵ طرح پژوهشی به شرح زیر گردید:

- بررسی تطبیقی ساختار و سازوکار اجرایی نهادهای حقوقی حوزه تنظیم مقررات در حوزه انحصارات، Regulatory Body، با رویکرد ارائه مدل در این خصوص؛
- شناسایی، گردآوری و تدوین فرهنگ نامه سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و خصوصی سازی؛
- بررسی تطبیقی نحوه خصوصی سازی شرکتهای پست و ارائه مدل اجرایی در کشور؛

- بررسی تطبیقی خصوصی سازی فعالیت های حوزه راه و ترابری با رویکرد ارائه مدل در این خصوص برای ایران به تفکیک زیر بخش های بنادر، کشتیرانی، راه، راه آهن و هواپیمایی؛ و
- ارائه الگوی نحوه ترغیب و هدایت کارآفرینان کشور به مشارکت بالاتر در برنامه خصوصی سازی.

۴-۵- انتشار کتاب، مقاله، گزارش و بولتن

به منظور بهره گیری از نتایج فعالیت های پژوهشی و تجربیات سایر کشورها با هدف رفع اشکالات اجرایی و قانونی خصوصی سازی؛ و دستیابی به شیوه های نوین و کارای انجام این امر، در سال ۱۳۸۷ سازمان خصوصی سازی اقدام به انتشار برخی از نتایج حاصل از فعالیت های پژوهشی و یا کارهای ترجمه ای به شرح زیر نموده است:

- انتشار کتاب «خصوصی سازی: روندها و تحولات اخیر»؛
 - انتشار کتاب «نحوه تعامل با نیروی کار در زمینه خصوصی سازی»؛
 - چاپ مجدد کتاب «خصوصی سازی در ایتالیا»؛
 - چاپ مجدد کتاب «خصوصی سازی در بخش های رقابتی»؛
 - چاپ مجدد کتاب «خصوصی سازی مرحله به مرحله»؛ و
 - انتشار شماره های ۱۰ تا ۱۳ بولتن «جهان خصوصی سازی».
- همچنین در سال ۱۳۸۷، ۱۰ کتاب یا مقاله به شرح زیر ترجمه و بعضاً ویرایش و آماده جهت چاپ شده است:

- خصوصی سازی و توسعه: تئوری، خط مشی و شواهد؛
- اقتصاد مالی خصوصی سازی؛
- ارزیابی عملکرد بنگاه های خصوصی شده در کشورهای در حال توسعه؛
- آرژانتین: آثار خصوصی سازی بر توزیع درآمد؛
- تغییرات نابرابری و رفاه: شواهدی از نیکاراگوئه؛
- اثرات خصوصی سازی بر رفاه اجتماعی در اوکراین؛
- اصلاحات سهامداری در چین: تأثیر آن بر عملکرد بنگاه؛
- سرمایه سازی و خصوصی سازی بولیوی: تقریب یک ارزیابی؛
- تناقض و تصور: شواهدی از چهار کشور آمریکای لاتین؛ و
- بررسی واقعیت خصوصی سازی: آثار توزیعی در کشورهای در حال توسعه».

